

**Διεξαγωγή Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης για τον καθορισμό
της μεθοδολογίας ελέγχου συμπίεσης περιθωρίου των
οικονομικών προγραμμάτων της επιχείρησης με ΣΙΑ**

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή στη διαδικασία Δημόσιας Διαβούλευσης	2
2. Ορισμός της Αξιολόγησης Συμπίεσης Τιμών	4
3. Μεθοδολογικές επιλογές για την ανάπτυξη του Μοντέλου Συμπίεσης Τιμών	6
3.1. Πάροχος Αναφοράς.....	7
3.2. Σχετικές Αγορές	10
3.3. Ορισμός και Τρόπος Εξέτασης Σχετικών Προϊόντων Λιανικής.....	13
3.4. Επίπεδο Συγκέντρωσης.....	25
3.5. Κοστολογικό Πρότυπο	27
3.6. Σχετικά Κατάκτη Κόστη	29
3.7. Γεωγραφικό Πεδίο Εφαρμογής.....	34
3.8. Εύλογο Περιθώριο	36
3.9. Χρονική μοντελοποίηση κόστους.....	38
4. Υπόδειγμα για την υποβολή παρατηρήσεων	41
Παράρτημα.Α Παραπομπές.....	44

1. Εισαγωγή στη διαδικασία Δημόσιας Διαβούλευσης

Η παρούσα δημόσια διαβούλευση διεξάγεται από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της από τον νόμο 4070/2012¹, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ιδίως τα άρθρα 12 στοιχ. α, ιβ, μγ και μδ, 16, 17 και 45 αυτού.

Όπως αναφέρεται στους ορισμούς αγοράς στις αποφάσεις της ΕΕΤΤ 792/07² και 792/09³, «ο έλεγχος της συμπίεσης περιθωρίου θα υλοποιείται από την ΕΕΤΤ με βάση κατάλληλη μεθοδολογία, η οποία θα καθορισθεί κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης όλων των ενδιαφερομένων μερών». Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ με την παρούσα θέτει σε δημόσια διαβούλευση την πρόταση σχετικά με τις αρχές και τη μεθοδολογία που θα οδηγήσει στον ορισμό του μοντέλου συμπίεσης τιμών (Price Squeeze Model – PSM).

Για την υλοποίηση αυτού του έργου η ΕΕΤΤ έχει αναθέσει κατόπιν ανοικτού δημόσιου διαγωνισμού, την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στην εταιρεία Συμβούλων Axon Partners Group⁴.

Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλουν τα σχόλιά τους στο παρόν κείμενο δημόσιας διαβούλευσης, χρησιμοποιώντας για το σκοπό αυτό το πρότυπο που περιλαμβάνεται στην ενότητα 4 του παρόντος εγγράφου απαντώντας στις σχετικές ερωτήσεις.

Η ημερομηνία έναρξης της δημόσιας διαβούλευσης είναι η Πέμπτη 10 Οκτωβρίου 2019, και ημερομηνία λήξης η Πέμπτη 7 Νοεμβρίου 2019. Οι απαντήσεις πρέπει να υποβληθούν επωνύμως σε έντυπη ή/και σε ηλεκτρονική μορφή μέχρι την ημερομηνία λήξης της δημόσιας διαβούλευσης.

Οποιοσδήποτε απαντήσεις δεν πληρούν τις παραπάνω απαιτήσεις δεν θα ληφθούν υπόψη.

---

¹ «ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4070/2012 Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 82/Α/2012.

² «Απόφαση 792/07/2016 Ορισμός Εθνικής αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών (4^{ος} Κύκλος Ανάλυσης)», ΦΕΚ 4505/Β/2016

³ «Απόφαση 792/09 Ορισμός Εθνικής Αγοράς Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στην εν λόγω Αγορά και Υποχρεώσεις αυτών (4^{ος} Κύκλος Ανάλυσης)», ΦΕΚ 4501/Β/2016

⁴ <https://www.axonpartnersgroup.com/>

Οι απαντήσεις θα δημοσιευθούν πλήρως και επωνύμως στον ιστότοπο της ΕΕΤΤ. Σε περίπτωση που οι απαντήσεις περιέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, οι συμμετέχοντες πρέπει να προσδιορίζουν σαφώς το τμήμα των απαντήσεων που είναι εμπιστευτικό με τις ενδείξεις **[ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΕΝΑΡΞΗ]** / **[ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΛΗΞΗ]**. Η ΕΕΤΤ θα διαχειριστεί τις πληροφορίες αυτές ως αυστηρά εμπιστευτικές.

Οι απαντήσεις πρέπει να υποβληθούν στην ακόλουθη διεύθυνση:

- a) Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Λ. Κηφισίας 60, 15125 Μαρούσι Αττική

Καθώς και

- b) Στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: newPSM@eett.gr

Κατά τη διάρκεια της Δημόσιας Διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ δύναται να παρέχει διευκρινιστικές απαντήσεις σε ερωτήσεις των ενδιαφερομένων, οι οποίες πρέπει να υποβάλλονται επωνύμως και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: newPSM@eett.gr.

Το παρόν κείμενο δεν δεσμεύει την ΕΕΤΤ ως προς το τελικό περιεχόμενο του κανονισμού / Απόφασής της.

Η ΕΕΤΤ είναι πρόθυμη να λάβει και να εξετάσει τις απόψεις και τα σχόλια των συμμετεχόντων στη Διαβούλευση για όλα αυτά τα θέματα. Η ΕΕΤΤ αναμένει από τους ερωτηθέντες να υποστηρίξουν τις παρατηρήσεις τους με κάθε σχετική αιτιολόγηση. Η ΕΕΤΤ μπορεί να μην εξετάσει σχόλια που δεν τεκμηριώνονται επαρκώς.

Η ΕΕΤΤ θα υποθέσει ότι εάν ένας ενδιαφερόμενος δεν απαντήσει σε μια συγκεκριμένη ερώτηση, ο ενδιαφερόμενος αυτός αποδέχεται την προσέγγιση που παρουσιάζεται στη σχετική ερώτηση του παρόντος εγγράφου.

2. Ορισμός της Αξιολόγησης Συμπίεσης Τιμών

Σύμφωνα με τον ορισμό της ομάδας των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών (European Regulators Group – ERG), «*Η συμπίεση περιθωρίου (γνωστή και ως συμπίεση τιμών) είναι μια κατάσταση όπου μια καθετοποιημένη επιχείρηση με ισχύ στην αγορά σε μια βασική ανάντη αγορά, προμηθεύει ανταγωνίστριες επιχειρήσεις σε σχετιζόμενες κατάντη αγορές και καθορίζει τιμές της εισροής και της κατάντη υπηρεσίας κατά τρόπο που καθιστά μη κερδοφόρες τις δραστηριότητες των ανταγωνιστών της στην αγορά λιανικής*»⁵. Σε μια κατάσταση συμπίεσης τιμών, οι ανταγωνιστές δεν είναι σε θέση να αναπαράγουν επικερδώς τις τιμές λιανικής του φορέα εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά (ΣΙΑ).

Συγκεκριμένα, η συμπίεση τιμών θεωρείται ότι συντρέχει στην περίπτωση όπου τα προϊόντα λιανικής του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ στην ανάντη αγορά, δεν μπορούν να αναπαραχθούν οικονομικώς από έναν αποτελεσματικό ανταγωνιστή (εφεξής «εναλλακτικός πάροχος» ή «ΕΠ» - OLO στα Αγγλικά) στην κατάντη αγορά βάσει των ανάντη εισροών του παρόχου με ΣΙΑ, επειδή οι τιμές χονδρικής και οι λιανικές τιμές που ορίζει ο πάροχος με ΣΙΑ δεν επιτρέπουν επαρκές περιθώριο.

Σε μαθηματικούς όρους, μία κατάσταση συμπίεσης τιμών υφίσταται όταν ισχύει η ακόλουθη συνθήκη:

$$\text{Λιανικές Τιμές (ΣΙΑ)} < \text{Κόστη Χονδρικής (ΕΠ)}^6 + \text{Κατάντη Κόστη (ΕΠ)}^7$$

Το ακόλουθο διάγραμμα απεικονίζει γραφικά την ύπαρξη (ή μη) πρακτικών συμπίεσης τιμών:

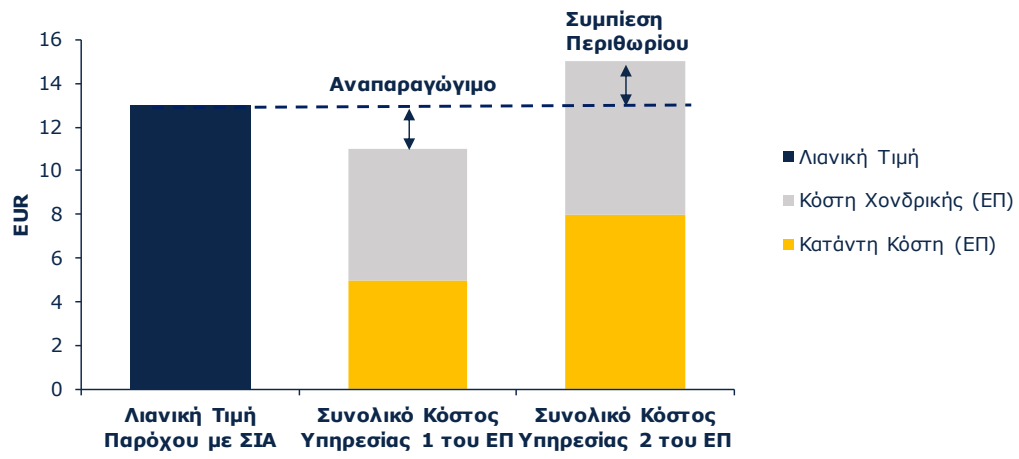
---

⁵ □ "Έκθεση για τη συζήτηση σχετικά με την εφαρμογή δοκιμών συμπίεσης περιθωρίων σε δέσμες", ERG, Μάρτιος 2009. Πηγή:

https://berec.europa.eu/doc/publications/2009/erg_09_07_report_on_the_discussion_of_the_application_of_margin_squeeze_tests_to_bundles.pdf

⁶ Τα κόστη χονδρικής ορίζονται σύμφωνα με της Προσφορές Αναφοράς Χονδρικής που δημοσιεύονται από τον πάροχο με ΣΙΑ.

⁷ Τα κατάντη κόστη περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, κόστη δικτύου και κόστη λιανικής.

Διάγραμμα 2.1: Απεικόνιση κατάστασης συμπίεσης τιμών [Πηγή: Axon Consulting]

3. Μεθοδολογικές επιλογές για την ανάπτυξη του Μοντέλου Συμπίεσης Τιμών

Η ανάπτυξη ενός μοντέλου για τον έλεγχο της ύπαρξης συμπίεσης τιμών (περιθωρίου) απαιτεί τον καθορισμό ενός πλήρους μεθοδολογικού πλαισίου. Οι πιο σημαντικές μεθοδολογικές επιλογές που πρέπει να γίνουν αναφέρονται κατωτέρω και αναλύονται περαιτέρω στις ακόλουθες παραγράφους:

- ▶ Πάροχος Αναφοράς
- ▶ Σχετικές Αγορές
- ▶ Ορισμός και Τρόπος Εξέτασης Σχετικών Προϊόντων Λιανικής
- ▶ Επίπεδο Συγκέντρωσης
- ▶ Κοστολογικό Πρότυπο
- ▶ Σχετικά Κατάντη Κόστη
- ▶ Γεωγραφικό Πεδίο Εφαρμογής
- ▶ Εύλογο Περιθώριο
- ▶ Χρονική μοντελοποίηση κόστους

Όλα τα δεδομένα και οι αναλύσεις που παρέχει ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ως αποτέλεσμα των μεθοδολογικών κατευθυντήριων γραμμών που παρουσιάζονται στις επόμενες παραγράφους, θα υπόκεινται σε έλεγχο και επικύρωση από την ΕΕΤΤ. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν τυχόν ελλείψεις ή κενά από την ΕΕΤΤ, μπορεί να απαιτηθεί από τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ να παράσχει οποιεσδήποτε απαιτούμενες προσαρμογές ή / και διευκρινίσεις. Το αίτημα αυτό θα πρέπει να ικανοποιείται καλόπιστα από τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, και με πλήρη συμμόρφωση με τις κανονιστικές του υποχρεώσεις.

3.1. Πάροχος Αναφοράς

Εισαγωγή

Μία από τις βασικές μεθοδολογικές επιλογές στην ανάπτυξη ενός PSM αφορά τον ορισμό της κλίμακας του παρόχου αναφοράς που θα εξετασθεί για να αξιολογηθεί η οικονομική αναπαραγωγικότητα των προγραμμάτων λιανικής του παρόχου με ΣΙΑ. Αυτή η μεθοδολογική επιλογή θα έχει άμεσο αντίκτυπο στα κόστη δικτύου και λιανικής (όσο υψηλότερη είναι η κλίμακα του παρόχου αναφοράς, τόσο χαμηλότερα θα είναι τα μοναδιαία κόστη δικτύου και λιανικής και αντίστροφα).

Στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο, υπάρχουν δύο κύριες εναλλακτικές λύσεις που είναι αποδεκτές από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή («ΕΕ») και τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές («ΕΡΑ»):

1. **Ισοδύναμα αποδοτικός πάροχος («ΕΕΟ»)**. Ο πάροχος αναφοράς έχει την ίδια κλίμακα με τον πάροχο με ΣΙΑ, το οποίο συνεπάγεται ότι τα κόστη δικτύου και λιανικής μπορούν να εξαχθούν απευθείας από τους λογαριασμούς κανονιστικών διατάξεων του παρόχου με ΣΙΑ. Η προσέγγιση αυτή αξιολογεί κατά πόσο ένας εναλλακτικός πάροχος, τόσο αποδοτικός όσο ο πάροχος με ΣΙΑ και με την ίδια κλίμακα θα ήταν σε θέση να προσφέρει επικερδώς τις λιανικές τιμές του τελευταίου.
2. **Προσαρμοσμένος ισοδύναμα αποδοτικός πάροχος («Adjusted ΕΕΟ»)**: Αυτή η προσέγγιση προσαρμόζει τα κόστη του ΕΕΟ για να εκφράσει τα πλεονεκτήματα κόστους που μπορεί να έχει ο πάροχος με ΣΙΑ σε σύγκριση με τους εναλλακτικούς παρόχους.

Σύσταση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στη Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2013 αναφέρεται ότι «*Το κατάντη κόστος υπολογίζεται βάσει του κόστους των κατάντη επιχειρήσεων του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ (δοκιμή ΕΕΟ). [...] όταν οι εξαιρετικά χαμηλοί όγκοι γραμμών και η περιορισμένη γεωγραφική τους επέκταση σε σύγκριση με το δίκτυο NGA του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ αποδεικνύουν ότι οι αντικειμενικές οικονομικές συνθήκες δεν ευνοούν την απόκτηση κλίμακας από τους εναλλακτικούς φορείς εκμετάλλευσης, οι ΕΡΑ μπορούν να προβαίνουν σε κλιμακωτές προσαρμογές του κατάντη κόστους του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η οικονομική αναπαραγωγικότητα αποτελεί ρεαλιστική προοπτική*».

Δηλαδή, ενώ η ΕΕ ευνοεί την εξέταση μιας προσέγγισης ΕΕΟ, αποδέχεται επίσης την προσέγγιση Προσαρμοσμένου ΕΕΟ όταν ισχύουν ειδικές συνθήκες αγοράς.

Ελληνική Ρύθμιση

Η ΕΕΤΤ, με την Απόφαση ΑΠ 595/013⁸ είχε έκτοτε αξιολογήσει τις πρακτικές συμπίεσης των τιμών βάσει ενός Προσαρμοσμένου Ισοδύναμα Αποδοτικού Παρόχου με «μέγεθος αγοράς ίσο με το 10,5% του συνολικού μεριδίου τόσο της αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης όσο και εκείνης της σταθερής φωνητικής τηλεφωνίας (...). Η ΕΕΤΤ προτίθεται να αναπροσαρμόζει το μερίδιο αγοράς του μοντελοποιημένου παρόχου αναφοράς σε ετήσια βάση σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέγει».

Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές

Η ανάλυση των κοινών πρακτικών που υιοθετούν οι ευρωπαϊκές ΕΡΑ στον ορισμό του Παρόχου Αναφοράς δείχνει σαφή προτίμηση προς την προσέγγιση του Προσαρμοσμένου ΕΕΟ. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, όλες οι χώρες αναφορές που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς της παρούσας Δημόσιας Διαβούλευσης, υιοθέτησαν την προσέγγιση αυτή, :

Κλίμακα παρόχου αναφοράς	Κύπρος (ΟCECPR)	Λουξεμβούργο (ILR)	Σλοβενία (ΑΚΟΣ)	Νορβηγία (ΝΚΟΜ)	Βέλγιο (ΙΒΡΤ)
ΕΕΟ	x	x	x	x	x
Προσαρμοσμένος ΕΕΟ	✓ (20% μερίδιο)	✓ (15% μερίδιο)	✓ (25% μερίδιο)	✓ (20% μερίδιο)	✓ (15% μερίδιο)

Πίνακας 3.1: Κοινές ευρωπαϊκές πρακτικές στον ορισμό του Παρόχου Αναφοράς [Πηγή: Axon Consulting]. Σημείωση: Σύνδεσμοι στις αναφορές που ελήφθησαν υπόψη παρέχονται στο Παράρτημα Α.

Συμπέρασμα και σύσταση

Όπως αναφέρει η Ευρωπαϊκή Έκθεση Ψηφιακής Προόδου του 2017⁹ (Europe's Digital Progress Report), το μερίδιο αγοράς του κατεστημένου παρόχου στη λιανική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης στην Ελλάδα ήταν 44,3% το 2016, ήτοι ελαφρώς

⁸ «ΑΡΙΘ. ΑΠ.: 595/013/2011 Ορισμός των εθνικών αγορών λιανικής των δημοσίως διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών που παρέχονται σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στις εν λόγω αγορές και υποχρεώσεις αυτών (2ος Γύρος Ανάλυσης)», ΦΕΚ 533/Β/2011.

⁹ «Έκθεση Ψηφιακής Προόδου της Ευρώπης - 2017», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Απρίλιος 2017. Πηγή: https://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=44443

υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο του 40,7%. Το μερίδιο αγοράς του κατεστημένου παρόχου στην Ελλάδα είναι παρόμοιο με εκείνο στο Βέλγιο ή μεγαλύτερο από εκείνο της Σλοβενίας, επιβεβαιώνοντας κατά αυτόν τρόπο την εφαρμογή στην Ελλάδα των πρακτικών που υιοθέτησαν οι ΕΡΑ στις χώρες αυτές.

Δεδομένων των ιδιαίτερων συνθηκών της αγοράς που χαρακτηρίζονται από σημαντικές διαφορές ανάμεσα στο μερίδιο αγοράς του παρόχου με ΣΙΑ και τα μερίδια των περισσότερων εναλλακτικών παρόχων, η ΕΕΤΤ θεωρεί δικαιολογημένη την υιοθέτηση της προσέγγισης του Προσαρμοσμένου Ισοδύναμα Αποδοτικού Παρόχου.

Από την άλλη πλευρά, από την αξιολόγηση των κοινών Ευρωπαϊκών πρακτικών προκύπτει ότι, δεν υπάρχει ενιαία προσέγγιση όσον αφορά στον ορισμό της κλίμακας του Προσαρμοσμένου Ισοδύναμα Αποδοτικού Παρόχου.

Με βάση το σκεπτικό αυτό και λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος της αγοράς των εναλλακτικών παρόχων στην Ελλάδα, η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη ένας Προσαρμοσμένος Ισοδύναμα Αποδοτικός Πάροχος με μερίδιο αγοράς 20% της λιανικής αγοράς σταθερής πρόσβασης (υπολογίζοντας τον αριθμό γραμμών εκτός των ISDN PRA). Εντούτοις, η ΕΕΤΤ μπορεί, ενδεχομένως, στο μέλλον να προσαρμόσει την κλίμακα του Προσαρμοσμένου Ισοδύναμα Αποδοτικού Παρόχου, αν το δικαιολογούν οι συνθήκες της αγοράς.

Ερώτηση 1: Συμφωνείτε με την υιοθέτηση ενός Προσαρμοσμένου Ισοδύναμα Αποδοτικού Παρόχου με μερίδιο αγοράς 20% της λιανικής αγοράς σταθερής πρόσβασης (υπολογίζοντας τον αριθμό γραμμών εκτός των ISDN PRA) ως τον πάροχο αναφοράς;

3.2. Σχετικές Αγορές

Εισαγωγή

Η ανάλυση της συμπίεσης τιμών μπορεί να πραγματοποιηθεί σε μία ή περισσότερες ρυθμιζόμενες αγορές. Η εφαρμοσιμότητα αυτής της μεθοδολογίας πρέπει να είναι συνεπής με τα αποτελέσματα των σχετικών αναλύσεων αγορών της ΕΕΤΤ, οι οποίες διενεργούνται περιοδικά. Αυτό έχει δύο βασικές επιπτώσεις:

- ▶ Η ανάλυση της συμπίεσης τιμών θα αξιολογηθεί μόνο για τον πάροχο (παρόχους) στον οποίο έχει επιβληθεί αυτή η υποχρέωση μέσω της διαδικασίας ανάλυσης αγοράς.
- ▶ Η ανάλυση της συμπίεσης τιμών θα αξιολογηθεί μόνο στην αγορά (αγορές) στις οποίες έχει επιβληθεί αυτή η υποχρέωση.

Σύσταση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Σύσταση της ΕΕ του 2013 αναφέρει ότι «Οι αρχές που ορίζονται στην παρούσα σύσταση εφαρμόζονται στην αγορά χονδρικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου (αγορά 4) και την αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης χονδρικής (αγορά 5) που αναφέρονται στη σύσταση 2007/879/ΕΚ ή σε οποιοσδήποτε αγορές επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση και που έχουν προσδιοριστεί από τις ΕΡΑ στο πλαίσιο ανάλυσης της αγοράς, οι οποίες αντικαθιστούν τις παραπάνω αγορές και καλύπτουν τα ίδια επίπεδα δικτύου»¹⁰.

Εν προκειμένω θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, καθώς η Σύσταση της ΕΕ του 2013 είναι προγενέστερη της Σύστασης του 2014¹¹, οι αγορές ευρυζωνικής πρόσβασης 4 και 5 έχουν μετονομαστεί σε αγορές 3α και 3β.

---

¹⁰ «Σύσταση της Επιτροπής της 11ης Σεπτεμβρίου 2013 σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα (2013/466/ΕΕ)», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σεπτέμβριος 2013. Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:32013H0466>

¹¹ «Σύσταση της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2014/710/ΕΕ)», Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Οκτώβριος 2014. Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014H0710&from=EN>

Ελληνική Ρύθμιση

Όπως αναφέρεται στις Αποφάσεις Ανάλυσης των σχετικών Αγορών, η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ και, ως εκ τούτου, του επέβαλε την «Υποχρέωση να μην προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου κατά την παροχή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά Χονδρικής Τοπικής Πρόσβασης σε σταθερή θέση» (ΑΠ 792/07 - παράγραφος 4.8) και «Υποχρέωση να μην προβαίνει σε συμπίεση περιθωρίου κατά την παροχή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην αγορά Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης» (ΑΠ 792/09 - παράγραφος 4.7).

Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές

Σύμφωνα με τη Σύσταση της ΕΕ, όλες οι ευρωπαϊκές ΕΡΑ που ελήφθησαν υπόψη πραγματοποιούν ελέγχους συμπίεσης τιμών στις αγορές 3α και 3β, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Σχετική αγορά	Κύπρος (ΟCECPR)	Λουξεμβούργο (ILR)	Σλοβενία (ΑΚΟΣ)	Νορβηγία (ΝΚΟΜ)	Βέλγιο (ΙΒΡΤ)
Αγορά 3α	✓	✓	✓	✓	✓
Αγορά 3β	✓	✓	✓	✓	✓

Πίνακας 3.2: Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές στον ορισμό των σχετικών αγορών [Πηγή: Axon Consulting]. Σημείωση: Σύνδεσμοι στις αναφορές που ελήφθησαν υπόψη παρέχονται στο Παράρτημα Α.

Συμπέρασμα και σύσταση

Σύμφωνα με τη Σύσταση της ΕΕ καθώς και τις Αποφάσεις Ανάλυσης των σχετικών Αγορών της ΕΕΤΤ, οι σχετικές αγορές που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι οι αγορές 3α - χονδρική τοπική πρόσβαση σε σταθερή θέση και 3β - χονδρική κεντρική πρόσβαση που παρέχεται σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης.

Επιπλέον, θα ληφθούν υπόψη οι εισροές / υπηρεσίες χονδρικής από άλλες αγορές (π.χ. μισθωμένες γραμμές, τερματισμός φωνητικών κλήσεων) όταν αυτές απαιτούνται για να αναπαράγουν πλήρως ένα δεσμοποιημένο προϊόν που περιλαμβάνει υπηρεσίες που ανήκουν στις αγορές 3α και 3β. Σε κάθε περίπτωση, κατά την αξιολόγηση της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας των οικονομικών προγραμμάτων λιανικής του φορέα αναφοράς θα ληφθεί υπόψη ο πιο οικονομικά αποδοτικός συνδυασμός προϊόντων χονδρικής.

Ερώτηση 2: Συμφωνείτε η ανάλυση της συμπίεσης τιμών να πραγματοποιείται στις αγορές 3α και 3β;

3.3. Ορισμός και Τρόπος Εξέτασης Σχετικών Προϊόντων Λιανικής

Εισαγωγή

Μόλις καθοριστούν σαφώς οι αγορές στις οποίες πρόκειται να αξιολογηθεί η δυνατότητα οικονομικής αναπαραγωγιμότητας, καθίσταται σκόπιμο να προσδιοριστούν τα προϊόντα λιανικής που πρόκειται να ελεγχθούν. Σε γενικές γραμμές, υπάρχουν δύο εναλλακτικές λύσεις που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν από την ΕΕΤΤ:

- ▶ **Όλα τα προϊόντα:** Ο έλεγχος (οικονομικής αναπαραγωγιμότητας) αφορά σε όλα (ένα προς ένα) τα προϊόντα λιανικής που διατίθενται εμπορικά από τον πάροχο με ΣΙΑ στις σχετικές αγορές που ορίζονται στην ενότητα 3.2.
- ▶ **Εμβληματικά προϊόντα:** Ο έλεγχος (οικονομικής αναπαραγωγιμότητας) αφορά μόνο στα οριζόμενα ως εμβληματικά προϊόντα λιανικής (π.χ. εκείνα με τους περισσότερους πελάτες, τα υψηλότερα έσοδα κ.λπ.) του παρόχου με ΣΙΑ στις σχετικές αγορές που ορίζονται στην ενότητα 3.2.

Σύσταση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στη Σύσταση της ΕΕ του 2013 αναφέρεται ότι *«Οι ΕΡΑ πρέπει να προσδιορίζουν τα εμβληματικά προϊόντα βάσει των παρατηρήσεών τους για την αγορά επί του παρόντος και στο μέλλον, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τη σχέση τους με τον υφιστάμενο και τον μελλοντικό ανταγωνισμό. Σε αυτά πρέπει να περιλαμβάνεται αξιολόγηση των μεριδίων αγοράς λιανικής όσον αφορά τον όγκο και την αξία των προϊόντων βάσει ρυθμιζόμενων εισροών χονδρικής ΝGA και, όπου διατίθενται, των διαφημιστικών δαπανών»*. Η Σύσταση της ΕΕ του 2013 διευκρινίζει περαιτέρω ότι *«η ΕΡΑ δεν πρέπει να πραγματοποιεί τη δοκιμή για καθεμία νέα προσφορά λιανικής, αλλά μόνο σε σχέση με τα εμβληματικά προϊόντα που πρέπει να προσδιορίζονται από την ΕΡΑ»* και ορίζει τα «εμβληματικά προϊόντα» ως τα πλέον συναφή προϊόντα λιανικής, *«περιλαμβανομένων των ευρυζωνικών υπηρεσιών»*.

Ελληνική Ρύθμιση

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις ΑΠ 792/07 και ΑΠ 792/09 της ΕΕΤΤ υποκείμενα σε εκ των προτέρων έλεγχο είναι όλα τα προϊόντα λιανικής του παρόχου με ΣΙΑ. Ειδικότερα, στην αγορά 3α, η ΕΕΤΤ έχει επιβάλλει στον ΟΤΕ την εξής κανονιστική υποχρέωση: *«Ο ΟΤΕ, κάθε φορά που προτίθεται να διαθέσει εμπορικά ένα προϊόν λιανικής (είτε μεμονωμένα είτε ως τμήμα ενός πακέτου υπηρεσιών-bundle) το οποίο*

ανήκει στις λιανικές αγορές επόμενου σταδίου στην αγορά Χονδρικής Τοπικής Πρόσβασης σε σταθερή θέση καθώς και σε περιπτώσεις που επιθυμεί να τροποποιήσει τους όρους κάποιου προϊόντος/πακέτου εκ των ανωτέρω, υποχρεούται να προβεί σε προηγούμενη κοινοποίηση στην ΕΕΤΤ της πρότασής του, συνοδευόμενης με όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Ο ΟΤΕ φέρει το βάρος της απόδειξης ότι η πρότασή του δεν προκαλεί συμπίεση περιθωρίου. Ο έλεγχος συμπίεσης περιθωρίου δεν αφορά λιανικές υπηρεσίες ISDN PRA». Η ίδια κανονιστική υποχρέωση ισχύει και για την αγορά 3β.

Επιπλέον, με βάση τις σχετικές αποφάσεις του (αριθ. 1105/2017 και 1106/2017), το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών αποφάσισε ότι «η "ΟΤΕ Α.Ε." όφειλε να ζητήσει και να λάβει έγκριση από την ΕΕΤΤ πριν από τη διάθεσή στο κοινό της αλληλένδετης πώλησης («bundling») των προαναφερθεισών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας με υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας της θυγατρικής της εταιρείας "COSMOTE Α.Ε."».

Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές

Η συγκριτική αξιολόγηση των προσεγγίσεων που υιοθετήθηκαν από άλλες ΕΡΑ δείχνει ότι, εκτός και εάν υφίσταται κανονιστικός περιορισμός, υπάρχει σαφής προτίμηση να αξιολογείται η δυνατότητα οικονομικής αναπαραγωγιμότητας μόνο για εμβληματικά προϊόντα:

Τρόπος εξέτασης	Κύπρος (ΟCECPR)	Λουξεμβούργο (ILR)	Σλοβενία (AKOS) ¹²	Νορβηγία (ΝΚΟΜ)	Βέλγιο (ΙΒΡΤ)
Εμβληματικά Προϊόντα	x	✓	x	✓	✓
Όλα τα προϊόντα	✓	x	✓	x	x

Πίνακας 3.3: Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές στον ορισμό των σχετικών προϊόντων λιανικής πώλησης [Πηγή: Axon Consulting]

Μολονότι δεν υπάρχει ένας μοναδικός ορισμός των εμβληματικών προϊόντων που να παρέχεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η αξιολόγηση των πρακτικών που υιοθετούν οι ΕΡΑ δείχνει ότι έχουν υιοθετήσει μια παρόμοια προσέγγιση:

¹² Αν και η AKOS αναφέρεται σε εμβληματικά προϊόντα, τα ορίζει ως «όλα εκείνα που προσφέρονται από τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ τα οποία χρησιμοποιούν μία ή περισσότερες από τις σχετικές με το ΝGA ελεγχόμενες εισροές χονδρικής».

- ▶ ILR (Λουξεμβούργο): Η EPA ορίζει ως εμβληματικά προϊόντα «εκείνα τα προϊόντα τα οποία, κατά φθίνουσα σειρά, αντιπροσωπεύουν αθροιστικά ποσοστό 70% του συνόλου των λιανικών προϊόντων του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ στην ευρυζωνική αγορά (αυτόνομα ευρυζωνικά προϊόντα ή δέσμες προϊόντων που περιλαμβάνουν ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο). Επιπλέον, όλα τα προϊόντα που αντιπροσωπεύουν μερίδιο εσόδων τουλάχιστον 10% αντιμετωπίζονται επίσης ως εμβληματικά προϊόντα. Τα εμβληματικά προϊόντα προσδιορίζονται με βάση τα έσοδά τους που παράγονται κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους που προηγείται του έτους κατά το οποίο διεξάγεται ο έλεγχος της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας».
- ▶ NKOM (Νορβηγία): Η EPA ορίζει ως εμβληματικά προϊόντα «εκείνα τα προϊόντα που περιλαμβάνουν τα προγράμματα που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά μερίδιο αγοράς 70%, καταγεγραμμένα κατά φθίνουσα σειρά». Αυτά τα προϊόντα καθορίζονται βάσει στοιχείων της σχετικής περιόδου των 12 μηνών πριν από τη διεξαγωγή της αντίστοιχης δοκιμής συμπίεσης περιθωρίου Margin Squeeze Test (MST). «Επιπλέον, τα προϊόντα με μερίδιο αγοράς 10% είτε σε σχέση με τον αριθμό συνδρομητών είτε με τα έσοδα εντός αυτού του χρονικού πλαισίου θα συμπεριληφθούν στο MST.»
- ▶ IBPT (Βέλγιο): Η EPA δημιουργεί ένα χαρτοφυλάκιο εμβληματικών προϊόντων «τα οποία καθορίζονται με βάση εκείνα τα προϊόντα λιανικής, τα οποία κατά φθίνουσα σειρά του αριθμού των συνδρομητών αντιπροσωπεύουν από κοινού το 70% του συνόλου των συνδρομητών του παρόχου με ΣΙΑ. Επιπλέον, όλα τα προϊόντα λιανικής που δε λαμβάνονται υπόψη στο προαναφερθέν χαρτοφυλάκιο και αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 10% του συνολικού αριθμού συνδρομητών ή παράγουν έσοδα τα οποία αποτελούν τουλάχιστον το 10% όλων των εσόδων του παρόχου με ΣΙΑ, θεωρούνται ως εμβληματικά προϊόντα».

Συνοψίζοντας, τα εμβληματικά προϊόντα ορίζονται από τις EPA ως η ομάδα προγραμμάτων λιανικής, τα οποία, όταν τίθενται κατά φθίνουσα σειρά, αντιπροσωπεύουν σωρευτικά το 70% -80% των λιανικών εσόδων ή των πελατών του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ.

Επιπλέον, όσον αφορά τη συχνότητα των δοκιμών οικονομικής αναπαραγωγιμότητας, οι EPA αυτές επισημαίνουν ότι:

- ▶ ILR (Λουξεμβούργο): Η EPA στο Λουξεμβούργο καθορίζει μια προσέγγιση που συνίσταται σε συνδυασμένη εκ των προτέρων (ex-ante) και εκ των υστέρων (ex-post) αξιολόγηση. Η προσέγγιση για τη διεξαγωγή των δύο αξιολογήσεων περιγράφεται παρακάτω:

- Εκ των προτέρων: «Η δοκιμή οικονομικής αναπαραγωγιμότητας θα εφαρμόζεται στο μέλλον κάθε φορά που εισάγεται ένα νέο προϊόν χονδρικής σχετιζόμενο με το NGA, εάν και εφόσον τα εμβληματικά προϊόντα παράγονται χρησιμοποιώντας αυτή την εισροή χονδρικής. Μια δοκιμή οικονομικής αναπαραγωγιμότητας θα εφαρμοστεί επίσης εάν ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ σκοπεύει να αλλάξει την τιμή ενός προϊόντος χονδρικής πώλησης ή σε περίπτωση τεχνικής τροποποίησης που έχει αντίκτυπο στο περιθώριο μεταξύ του προϊόντος χονδρικής και του (των) εξεταζόμενου (ων) προϊόντος (ων)». Επίσης προσθέτει ότι «ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ είναι υποχρεωμένος να παράσχει τις ολοκληρωμένες δοκιμές στην ILR τη στιγμή της δημοσίευσης του σχεδίου προσφοράς αναφοράς για το προϊόν χονδρικής πώλησης». Τέλος, αποσαφηνίζει ότι "Ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ είναι επίσης υποχρεωμένος να παρέχει μία δοκιμή οικονομικής αναπαραγωγιμότητας κάθε φορά που ένα προϊόν λιανικής πώλησης μετατρέπεται σε εμβληματικό προϊόν, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 4.3 και 4.5».
  - Εκ των υστέρων: «Την 31η Μαΐου κάθε ημερολογιακού έτους, ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ θα πρέπει να αποδείξει στην ILR ότι έχει τηρήσει την υποχρέωσή του να καθορίζει τις τιμές χονδρικής και λιανικής πώλησης κατά τρόπο που να μην επέρχεται συμπίεση των περιθωρίων. Ως εκ τούτου, είναι υποχρεωμένος να υποβάλει μία δοκιμή οικονομικής αναπαραγωγιμότητας για όλα τα προϊόντα χονδρικής πώλησης και τα εμβληματικά προϊόντα για τα οποία έχει ήδη διεξαχθεί δοκιμή οικονομικής αναπαραγωγιμότητας. Αυτή η δοκιμή οικονομικής αναπαραγωγιμότητας πρέπει να διεξάγεται με βάση το πραγματικό κόστος, τα έσοδα και άλλες παραμέτρους που σημειώθηκαν κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος».
- ▶ AKOS (Σλοβενία): Η ΕΡΑ στη Σλοβενία ορίζει έναν καθαρό εκ των προτέρων (ex-ante) μηχανισμό για την ανάλυση των πρακτικών συμπίεσης περιθωρίου, όπως περιγράφεται παρακάτω:
- Εκ των προτέρων: «Μόλις η AKOS επιβάλει την υποχρέωση στον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ να διενεργεί αξιολογήσεις των δοκιμών οικονομικής αναπαραγωγιμότητας (ERT), ο εν λόγω φορέας εκμετάλλευσης θα πρέπει να πραγματοποιήσει μια πρώτη δέσμη αξιολογήσεων ERT για όλα τα σχετικά προϊόντα λιανικής¹³ και τις προσφορές. Επιπρόσθετα της αρχικής δέσμης αξιολογήσεων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, οι φορείς εκμετάλλευσης με ΣΙΑ

---

¹³ Τα σχετικά προϊόντα λιανικής ορίζονται από την AKOS ως «όλα εκείνα που προσφέρονται από τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ τα οποία χρησιμοποιούν μία ή περισσότερες από τις σχετικές με το NGA ελεγχόμενες εισροές χονδρικής».

πρέπει να πραγματοποιήσουν περαιτέρω αξιολογήσεις ERT για ένα σχετικό προϊόν λιανικής κάθε φορά που ένα από τα ακόλουθα προβλεπόμενα γεγονότα ενεργοποίησης προγραμματίζεται από τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ:

- Η σχεδιαζόμενη κυκλοφορία ενός νέου σχετικού προϊόντος λιανικής πώλησης.
  - Μια σχεδιαζόμενη προσαρμογή προς τα κάτω στην τιμή λιανικής πώλησης ενός σχετικού προϊόντος λιανικής.
  - Μια σχεδιαζόμενη προσαρμογή προς τα πάνω στην τιμή χονδρικής πώλησης μιας αντίστοιχης ρυθμιζόμενης χονδρικής εισροής NGA σε ένα σχετικό προϊόν λιανικής.
  - Η σχεδιαζόμενη έναρξη μίας προσφοράς που περιλαμβάνει ένα σχετικό προϊόν λιανικής πώλησης ή αλλαγή υφιστάμενης προσφοράς.
  - Σχεδιαζόμενες προσθήκες ή τροποποιήσεις σε οποιοδήποτε από τα συστατικά προϊόντα που περιλαμβάνονται στο σχετικό προϊόν λιανικής που κυκλοφορεί ήδη στην αγορά (αυτό καλύπτει επίσης προσθήκες ή τροποποιήσεις και σε προϊόντα εντός μιας δέσμης προϊόντων).
  - Σχεδιαζόμενη τροποποίηση της ποιότητας ενός συστατικού προϊόντος / υπηρεσίας που περιλαμβάνεται στη σχετική προσφορά λιανικής».
- ▶ ΝΚΟΜ (Νορβηγία): Η ΕΡΑ στη Νορβηγία ορίζει επίσης μια προσέγγιση που συνίσταται σε μια συνδυασμένη εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολόγηση. Η προσέγγιση για την πραγματοποίηση των δύο αξιολογήσεων περιγράφεται παρακάτω:
- Εκ των προτέρων: «Το MST θα διεξάγεται κάθε φορά που καθορίζεται μία νέα τιμή χονδρικής στην αγορά 4 ή 5 και / ή εισάγεται ένα νέο προϊόν χονδρικής πώλησης».
  - Εκ των υστέρων: «Ένα MST για κάθε σχετική υπηρεσία χονδρικής θα διεξάγεται περιοδικά, κάθε 6 μήνες, σύμφωνα με την υπάρχουσα εξάμηνη συλλογή δεδομένων συνδρομητών για την έκθεση στατιστικών στοιχείων της ΝΚΟΜ».

Επιπρόσθετα, η ΝΚΟΜ διευκρινίζει ότι «πρόσθετα MST πρέπει να διεξάγονται κάτω από λογικές και αναλογικές συνθήκες. Κάτι τέτοιο μπορεί να συμβεί ιδιαίτερα σε περίπτωση που οι ανταγωνιστές προβούν σε αιτιολογημένα επιχειρήματα σχετικά με μεγάλες αλλαγές στην αγορά ως προς το κόστος, τις τιμές και την κατανομή της πελατείας, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διαφορετικά αποτελέσματα σε σύγκριση με το αρχικό εκ των προτέρων MST.»

- ▶ ΒΙΡΤ (Βέλγιο): Η ΕΡΑ στο Βέλγιο ορίζει επίσης μια προσέγγιση που συνίσταται σε συνδυασμένη εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολόγηση. Η προσέγγιση για την πραγματοποίηση των δύο αξιολογήσεων περιγράφεται παρακάτω:
  - Εκ των προτέρων:
    - *«Πριν από την έναρξη ισχύος νέων χρεώσεων χονδρικής ως μέρος της διαδικασίας έγκρισης για τον προσδιορισμό των τιμών χονδρικής.»*
  - Εκ των υστέρων:
    - *«Μετά την εισαγωγή νέων προγραμμάτων λιανικής ή την κυκλοφορία ενός νέου προϊόντος, όταν το προϊόν θα θεωρηθεί κατά πάσα πιθανότητα ως εμβληματικό προϊόν και εάν υπάρχει κίνδυνος να συνεπάγεται συμπίεση των τιμών.*
    - *Εάν υπάρχει υποψία ότι μια προσφορά λιανικής δεν μπορεί να αναπαραχθεί οικονομικά ή κατόπιν καταγγελίας από έναν εναλλακτικό φορέα εκμετάλλευσης σχετικά με υποψία πρακτικής συμπίεσης περιθωρίου από τον φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ.*
    - *Μετά την έγκριση της ΒΙΡΤ, εντός της δικαιοδοσίας της να επιβάλει διορθωτικά μέτρα για τον έλεγχο των τιμών και ειδικότερα για να εκτιμήσει τον αντίκτυπο αυτών των μέτρων».*

Οι πρακτικές που υιοθετούνται από τις ΕΡΑ που εξετάστηκαν παρέχουν ορισμένες σχετικές ενδείξεις, όπως π.χ.:

- ▶ Οι περισσότερες ΕΡΑ φαίνεται να αποδέχονται ότι οι δοκιμές συμπίεσης τιμών πρέπει να διενεργούνται σε εκ των προτέρων και εκ των υστέρων βάση.
- ▶ Μία δέσμη λίγο πολύ εξαντλητικών κριτηρίων ορίζεται για την εφαρμογή εκ των προτέρων δοκιμών συμπίεσης τιμών σε εμβληματικά προϊόντα.
- ▶ Οι εκ των υστέρων δοκιμές συμπίεσης τιμών μπορούν να διενεργούνται κάθε έξι ή δώδεκα μήνες ή και σε κάποιες ειδικές περιπτώσεις που ενεργοποιούν τον έλεγχο (π.χ. καταγγελίες από εναλλακτικούς παρόχους).

Συμπέρασμα και σύσταση

Σύμφωνα με τις Αποφάσεις ανάλυσης αγοράς ΑΠ 792/07 και ΑΠ 792/09, όλα τα οικονομικά προγράμματα λιανικής του ΟΤΕ που αφορούν υπηρεσίες που ανήκουν στις αγορές 3α ή 3β πρέπει να υπόκεινται στην εκ των προτέρων έγκριση της ΕΕΤΤ. Αυτό σημαίνει ότι, σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο, η ΕΕΤΤ πρέπει να ελέγχει εκ των προτέρων όλα τα προγράμματα λιανικής που προτίθεται να κυκλοφορήσει ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ.

Ωστόσο, η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει ότι τόσο η Σύσταση της ΕΕ όσο και οι κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές υιοθετούν την αξιολόγηση μόνο των εμβληματικών προϊόντων. Αυτό συμβάλλει στη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας αυτής της κανονιστικής διαδικασίας και στη μείωση της επιβάρυνσης τόσο του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ όσο και της ΕΡΑ.

Λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον εθνικό κανονιστικό πλαίσιο, συνδυαστικά και με τις συστάσεις της ΕΕ και τις κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι πρέπει να υιοθετηθεί η ακόλουθη προσέγγιση:

► **Εκ των υστέρων (ex post) έλεγχος:** Κάθε 12 μήνες (την 31η Μαΐου εκάστου έτους) η ΕΕΤΤ θα υποβάλει σε έλεγχο συπίεσης περιθωρίου τα σχετικά εμβληματικά προϊόντα του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ. Ως εμβληματικά προϊόντα θα ορίζονται τα προγράμματα τα οποία, κατά φθίνουσα σειρά, αντιπροσωπεύουν ένα συνολικό μερίδιο εσόδων 70% όλων των προϊόντων λιανικής σταθερής πρόσβασης, που περιλαμβάνουν υπηρεσίες φωνής ή / και ευρυζωνικές υπηρεσίες (είτε διατίθενται αυτόνομα είτε ως μέρος μίας δέσμης προϊόντων), του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ. Επιπλέον, ως εμβληματικά θα ορίζονται και όλα τα προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης, τα οποία περιλαμβάνουν υπηρεσίες φωνής ή / και ευρυζωνικές υπηρεσίες (είτε αυτόνομα είτε ως μέρος μίας δέσμης προϊόντων) και αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 10% του συνόλου των συνδρομητών ή παράγουν έσοδο τουλάχιστον ίσο με το 10% του συνόλου των εσόδων του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ. Αυτά τα τελευταία θεωρούνται ως εμβληματικά προϊόντα, ακόμη και αν δεν εμπίπτουν στο μερίδιο του 70% που ορίζεται ανωτέρω.

Το σύνολο των εμβληματικών προϊόντων θα υπολογίζεται εκ νέου βάσει των εσόδων των προϊόντων λιανικής από το Μάιο του προηγούμενου έτους έως τον Απρίλιο του τρέχοντος έτους.

► **Εκ των προτέρων (ex ante) έλεγχος:** Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, όλα τα προγράμματα λιανικής του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, που περιλαμβάνουν υπηρεσίες που ανήκουν στις αγορές 3α ή 3β, πρέπει να υποβάλλονται σε εκ των προτέρων έλεγχο. Ωστόσο, εκτιμώντας τη διαφορετική σημασία των εμβληματικών σε σχέση με τα μη εμβληματικά προϊόντα, η ΕΕΤΤ θα αξιολογήσει με διαφορετικό τρόπο τα μη εμβληματικά, σύμφωνα με την προσέγγιση που περιγράφεται παρακάτω:

- Εμβληματικά προϊόντα: Η ΕΕΤΤ θα αξιολογήσει την οικονομική αναπαραγωγικότητα των εμβληματικών προϊόντων μέσω του δικού της μοντέλου συμπίεσης τιμών βάσει της μεθοδολογίας που περιγράφεται στο παρόν έγγραφο και λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα εισόδου / στοιχεία που

πρέπει να παρέχονται από το φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, όταν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα γεγονότα πρόκειται να λάβουν χώρα:

- Μία σχεδιαζόμενη μείωση στην τιμή λιανικής ενός εμβληματικού προϊόντος.
- Πριν από την έναρξη ισχύος νέων χρεώσεων των υπηρεσιών χονδρικής, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την παροχή των εμβληματικών προϊόντων.
- Σχεδιαζόμενες προσθήκες ή τροποποιήσεις των χαρακτηριστικών ενός εμβληματικού προϊόντος, όπως π.χ. του αριθμού των δωρεάν λεπτών ομιλίας, του αριθμού των τηλεοπτικών καναλιών, κ.λπ.
- Όταν ένα νέο οικονομικό πρόγραμμα αναμένεται να καταστεί εμβληματικό προϊόν, δεδομένου ότι, βάσει των στοιχείων εσόδων που παρέχει ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, εντός ενός έτους από την έναρξη της εμπορικής διάθεσής του, αναμένεται να δημιουργήσει έσοδα άνω του 5% των συνολικών εσόδων από προϊόντα λιανικής σταθερής πρόσβασης, τα οποία περιλαμβάνουν υπηρεσίες φωνής και / ή ευρυζωνικές υπηρεσίες (αυτόνομα ή ως μέρος μιας δέσμης προϊόντων).

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ διατηρεί σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα να υποβάλει σε έλεγχο με το μοντέλο συμπίεσης τιμών και άλλα μη εμβληματικά προϊόντα, όποτε αυτή κρίνει αναγκαίο. Αυτό μπορεί να συμβαίνει ιδίως εάν οι εναλλακτικοί πάροχοι υποβάλλουν αιτιολογημένες καταγγελίες, επικαλούμενοι σημαντικές μεταβολές της αγοράς.

- ▶ Μη εμβληματικά προϊόντα: Σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από την προηγούμενη ενότητα, ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ θα διενεργεί ο ίδιος την εκ των προτέρων εξέταση της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας των οικονομικών προγραμμάτων λιανικής που προτίθεται να κυκλοφορήσει πριν την υποβολή τους στην ΕΕΤΤ προς έγκριση. Για το σκοπό αυτό, ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ θα χρησιμοποιεί το ίδιο μοντέλο συμπίεσης περιθωρίου με αυτό που αναπτύχθηκε και χρησιμοποιείται από την ΕΕΤΤ. Ταυτόχρονα, κάθε φορά που κάποια από τις βασικές εισροές (δηλαδή, οι χονδρικές τιμές, το κόστος δικτύου και το κόστος λιανικής) μεταβάλλονται από την ΕΕΤΤ στο μοντέλο, η ΕΕΤΤ θα παραδίδει στο φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ το επικαιροποιημένο μοντέλο συμπίεσης περιθωρίου για τον έλεγχο των μη εμβληματικών προϊόντων, για να έχει τη δυνατότητα να εισάγει μόνο τα στοιχεία των οικονομικών προγραμμάτων για εξέταση.

Ειδικότερα, για τις εκ των προτέρων δοκιμές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

- Τα κόστη δικτύου, λιανικής και χονδρικής θα ενημερώνονται μία φορά το χρόνο. Η ημερομηνία ενημέρωσης των στοιχείων αυτών εξαρτάται από την ημερομηνία έγκρισης των αποτελεσμάτων του ΕΚΟΣ.
- Οι σχετικές εισροές για τα υπό αξιολόγηση προγράμματα (π.χ. αναφορικά με τους αναμενόμενους πελάτες τους, τα έσοδα ή τα πρότυπα κατανάλωσης) πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικές για το επόμενο έτος, έτσι ώστε η ανάλυση να πραγματοποιείται σε ένα στάδιο εύλογης σταθερότητας για την απόδοση του προγράμματος.

Ερώτηση 3: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη προσέγγιση της ΕΕΤΤ για τη διεξαγωγή εκ των προτέρων (ex ante) και εκ των υστέρων (ex post) δοκιμών συμπίεσης τιμών, και την επιλογή των σχετικών προγραμμάτων που θα εξετάζονται;

Ερώτηση 4: Συμφωνείτε με τον ορισμό των εμβληματικών προϊόντων που πρέπει να εξετάζονται;

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στις ευρωπαϊκές αγορές λιανικής μια αυξανόμενη τάση δεσμοποίησης (bundling) διαφόρων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και την προσφορά τους σε ένα οικονομικό πρόγραμμα λιανικής. Ταυτόχρονα, είναι σύνηθες αυτές οι δέσμες να περιλαμβάνουν υπηρεσίες λιανικής που βασίζονται τόσο σε ρυθμιζόμενες εισροές χονδρικής (π.χ. σταθερή ευρυζωνικότητα) όσο και σε μη ρυθμιζόμενες εισροές (π.χ. κινητή ευρυζωνικότητα ή τηλεόραση). Ως εκ τούτου, καθίσταται απαραίτητη η διευκρίνιση του τρόπου εξέτασης των εν λόγω προσφορών με το μοντέλο συμπίεσης τιμών. Εν προκειμένω, η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει δύο εναλλακτικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης:

- ▶ **Προσέγγιση βάσει εκπτώσεων:** Τα έσοδα και τα κόστη που προέρχονται από τις υπηρεσίες λιανικής της δέσμης που βασίζονται σε μη ρυθμιζόμενες εισροές (π.χ. κινητής, TV) δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον έλεγχο συμπίεσης τιμών. Ωστόσο, σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, η ΕΕΤΤ θα λαμβάνει υπόψη την έκπτωση που χορηγείται σε αυτή τη λιανική υπηρεσία όταν πωλείται σε συνδυασμό με υπηρεσίες που βασίζονται σε ρυθμιζόμενες εισροές χονδρικής.
- ▶ **Προσέγγιση βάσει κόστους:** Στην περίπτωση αυτή, λαμβάνονται υπόψη τα έσοδα και τα κόστη όλων των υπηρεσιών που συνιστούν τη δέσμη. Ωστόσο, δεδομένης της έλλειψης τιμών χονδρικής για τις υπηρεσίες λιανικής που

βασίζονται σε μη ρυθμιζόμενες εισροές, θα λαμβάνεται υπόψη το μοναδιαίο κόστος που θα αναλάμβανε ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ για την παροχή αυτών των υπηρεσιών (π.χ. από μοντέλα Bottom-Up, μοντέλα ad-hoc, από το ΕΚΟΣ, από Λογιστικό Διαχωρισμό).

Η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει ότι, ενώ η προσέγγιση βάσει κόστους δύναται να προσφέρει μια πιο ολιστική θεώρηση όσον αφορά τη συνολική οικονομική επίδοση μίας δέσμης, η ανάγκη να βασίζεται σε μοναδιαία κόστη που δεν χρησιμοποιούνται για οποιονδήποτε άλλο ρυθμιστικό σκοπό, τα οποία δύναται να μην είναι ενημερωμένα, και δεν εφαρμόζονται ως έχουν στην αγορά, αυξάνει σημαντικά τις ρυθμιστικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Ταυτόχρονα, η ανάγκη είτε να διενεργηθούν από την ΕΕΤΤ οι υπολογισμοί του μοναδιαίου κόστους, είτε να ελεγχθούν από την ΕΕΤΤ οι υπολογισμοί που πραγματοποιούνται από το φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ θα μπορούσε ενδεχομένως να καθυστερήσει τη διαδικασία.

Από την άλλη πλευρά, η προσέγγιση βάσει έκπτωσης, αν και πιθανόν απαιτεί περαιτέρω προσπάθειες από την ΕΕΤΤ για την επικύρωση των εκπτώσεων που εφαρμόζει ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ μέσω των δεσμοποιημένων προγραμμάτων λιανικής, επιτρέπει την εστίαση της ανάλυσης συμπίεσης περιθωρίου κυρίως στις αγορές 3α και 3β, που αποτελούν το αντικείμενο της υπό διαμόρφωση μεθοδολογίας.

Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να προκριθεί η προσέγγιση βάσει έκπτωσης για να εκτιμηθεί η οικονομική αναπαραγωγικότητα των δεσμοποιημένων προσφορών που περιλαμβάνουν υπηρεσίες λιανικής πώλησης βασισμένες σε ρυθμιζόμενες και μη ρυθμιζόμενες εισροές χονδρικής.

Η ίδια προσέγγιση θα χρησιμοποιείται όταν η δεσμοποίηση (bundling) θα περιλαμβάνει και μη τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες (π.χ. παροχή ηλεκτρικής ενέργειας).

Ερώτηση 5: Συμφωνείτε με την υιοθέτηση μιας προσέγγισης βάσει έκπτωσης για την αξιολόγηση της οικονομικής αναπαραγωγικότητας δεσμοποιημένων προσφορών που αφορούν υπηρεσίες λιανικής βασισμένες σε ρυθμιζόμενες και μη ρυθμιζόμενες υπηρεσίες (εισροές) χονδρικής;

Προκειμένου να εφαρμοστεί η προσέγγιση βάσει έκπτωσης, ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ θα υποχρεούται να παρέχει στην ΕΕΤΤ την ονομαστική τιμή κάθε υπηρεσίας ή ομάδας υπηρεσιών (πακέτα) εντός της δέσμης, ανεξάρτητα από το εάν βασίζονται σε ρυθμιζόμενες εισροές χονδρικής ή όχι, με βάση μία από τις τρεις εναλλακτικές λύσεις που παρατίθενται παρακάτω, κατά σειρά προτεραιότητας:

- ▶ Αυτόνομη (εκτός δέσμης) επίσημη λιανική τιμή για την υπηρεσία / οικονομικό πρόγραμμα (π.χ. σταθερή ευρυζωνικότητα, TV, κινητή). Η τιμή λιανικής πώλησης πρέπει να δημοσιεύεται στον ιστότοπο του ΟΤΕ ή να κοινοποιείται με άλλα μέσα. Εάν η ίδια υπηρεσία / οικονομικό πρόγραμμα ¹⁴ έχει διαφορετικές τιμές σύμφωνα με την εμπορική προσφορά του παρόχου με ΣΙΑ, οι ακόλουθοι κανόνες θα ακολουθούνται:
  - Η ελάχιστη διαθέσιμη τιμή θα λαμβάνεται υπόψη για την υπηρεσία / οικονομικό πρόγραμμα αναφοράς σταθερής.
  - Η μέγιστη διαθέσιμη τιμή θα λαμβάνεται υπόψη για την υπηρεσία / οικονομικό πρόγραμμα αναφοράς μη σταθερής (π.χ. κινητής, TV).
- ▶ Εάν δεν υπάρχει αυτόνομη τιμή λιανικής για την υπηρεσία / οικονομικό πρόγραμμα στη λιανική προσφορά του παρόχου με ΣΙΑ, αλλά υπάρχουν ισοδύναμες¹⁵ αυτόνομες τιμές λιανικής για την υπηρεσία / οικονομικό πρόγραμμα από άλλους παρόχους στην Ελλάδα, αυτές θα λαμβάνονται ως σημείο αναφοράς.
- ▶ Όταν δεν υπάρχει καμία τιμή αγοράς στην Ελλάδα, θα γίνεται χρήση εκτίμησης βάσει διεθνούς συγκρίσεως (benchmarking) και των δεδομένων άλλων αγορών.

Σε κάθε περίπτωση, ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ θα πρέπει να παρέχει όχι μόνο την αντιπροσωπευτική ονομαστική τιμή αλλά και τις τιμές αναφοράς που ελήφθησαν υπόψη για την εκτίμησή της, ώστε τα παρεχόμενα δεδομένα να είναι διαφανή, ελεγχόμενα και να μπορούν να εντοπίζονται εύκολα από την ΕΕΤΤ.

Με βάση τις ονομαστικές τιμές που θα αναφέρει ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, η ΕΕΤΤ θα αναγνωρίσει την υποκείμενη έκπτωση της δέσμης και θα την καταλείψει αναλογικά στις διάφορες υπηρεσίες / πακέτα της. Το ακόλουθο παράδειγμα περιγράφει τον τρόπο διεξαγωγής αυτής της διαδικασίας:

- ▶ **Βήμα 1:** Ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ υποβάλει πρόγραμμα που περιλαμβάνει σταθερή υπηρεσία φωνής, σταθερή ευρυζωνικότητα και κινητή τηλεφωνία (triple-play) προς έγκριση στην ΕΕΤΤ. Αυτό το πρόγραμμα περιλαμβάνει ένα πακέτο σταθερής υπηρεσίας φωνής και σταθερής ευρυζωνικότητας (π.χ. απεριόριστες κλήσεις σε σταθερούς αριθμούς και ευρυζωνική ταχύτητα 24 Mbps) και ένα πρόγραμμα κινητής τηλεφωνίας (συμπεριλαμβανομένων 200 λεπτών σε

---

¹⁴ Δύο υπηρεσίες / οικονομικά προγράμματα θεωρούνται τα ίδια όταν περιλαμβάνουν ακριβώς τις ίδιες υπηρεσίες και παροχές κίνησης.

¹⁵ Αυτό σημαίνει ότι η προσφορά λιανικής που χρησιμοποιήθηκε είναι σε μεγάλο βαθμό όμοια (π.χ. ίδια παροχή δεδομένων, ίδια ευρυζωνική ταχύτητα, μικρές διαφορές στον αριθμό των φωνητικών λεπτών που περιλαμβάνονται) με εκείνη που περιλαμβάνεται στη δέσμη.

όλους τους προορισμούς και 2GB κίνησης δεδομένων). Το οικονομικό αυτό πρόγραμμα αναμένεται να προσφέρεται για 48 €/μήνα (χωρίς ΦΠΑ).

- ▶ Βήμα 2: Ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ενημερώνει ότι το ισοδύναμο αυτόνομο οικονομικό πρόγραμμα σταθερής υπηρεσίας φωνής και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης προσφέρεται για 35 €/μήνα (χωρίς ΦΠΑ) και το πρόγραμμα κινητής για 20 €/μήνα (χωρίς ΦΠΑ).
- ▶ Βήμα 3: Η ΕΕΤΤ υπολογίζει ότι η τιμή αγοράς των δύο οικονομικών προγραμμάτων ξεχωριστά είναι 55 €/μήνα, δηλαδή 7 €/μήνα υψηλότερα από το να αγοράζονταν ως δέσμη. Αυτό σημαίνει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ προσφέρει έκπτωση 12,7% για τη δέσμη.
- ▶ Βήμα 4: Η ΕΕΤΤ υπολογίζει ότι η μειωμένη τιμή του οικονομικού προγράμματος κινητής εντός της δέσμης ισούται με $20 \times (1 - 12,7\%) = 17,45$ €/μήνα.
- ▶ Βήμα 5: Η ΕΕΤΤ αφαιρεί τα έσοδα των υπηρεσιών λιανικής που βασίζονται σε μη ρυθμιζόμενες υπηρεσίες / εισροές (δηλαδή το οικονομικό πρόγραμμα κινητής σε αυτό το παράδειγμα) από τη δέσμη για την ανάλυση συμπίεσης τιμών. Συνεπώς, θα αναλύσει την αναπαραγωγικότητα ενός οικονομικού προγράμματος σταθερής υπηρεσίας φωνής και σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης που πρόκειται να πωληθεί σε $48 - 17,45 = 30,54$ €/μήνα.

Ερώτηση 6: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη μεθοδολογία για την εφαρμογή της προσέγγισης βάσει έκπτωσης για την εξέταση της οικονομικής αναπαραγωγικότητας δεσμοποιημένων προσφορών λιανικής που περιλαμβάνουν υπηρεσίες λιανικής βασισμένες σε ρυθμιζόμενες και μη ρυθμιζόμενες υπηρεσίες (εισροές) χονδρικής;

3.4. Επίπεδο Συγκέντρωσης

Εισαγωγή

Για την αξιολόγηση της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας των προγραμμάτων λιανικής πώλησης του παρόχου με ΣΙΑ, δύο διαφορετικές προσεγγίσεις μπορούν να υιοθετηθούν:

- ▶ **Εξέταση ανά προϊόν (product by product):** κάθε πρόγραμμα λιανικής πρέπει να μπορεί να αναπαράγεται μόνο του και να αξιολογείται μεμονωμένα.
- ▶ **Εξέταση προϊόντων συγκεντρωτικά, ανά ομάδα (Aggregation of (a group of) products):** Η οικονομική αναπαραγωγιμότητα αξιολογείται συνολικά για μια ομάδα προγραμμάτων λιανικής (π.χ. όλα εκείνα τα προϊόντα που ανήκουν στην ίδια αγορά).

Η πρώτη εναλλακτική λύση στοχεύει στην εγγύηση της πλήρους αναπαραγωγιμότητας όλων των οικονομικών προγραμμάτων λιανικής που εξετάζονται, ενώ η δεύτερη προσφέρει περισσότερη ευελιξία στον πάροχο με ΣΙΑ όσον αφορά στο σχεδιασμό των συγκεκριμένων προσφορών λιανικής.

Σύσταση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Σύσταση της ΕΕ δεν προσδιορίζει το επίπεδο συγκέντρωσης / ομαδοποίησης που πρέπει να υιοθετηθεί κατά την ανάπτυξη των ελέγχων συμπίεσης τιμών.

Ελληνική Ρύθμιση

Το ισχύον ελληνικό κανονιστικό πλαίσιο ορίζει ότι ο έλεγχος συμπίεσης τιμών διεξάγεται ανά προϊόν. Όπως αναφέρεται στις ΑΠ 792/07 (παράγραφος 4.8.1) και ΑΠ 792/09 (παράγραφος 4.7.1), «Ο ΟΤΕ, κάθε φορά που προτίθεται να διαθέσει εμπορικά ένα προϊόν λιανικής (...) φέρει το βάρος της απόδειξης ότι η πρόταση του δεν προκαλεί συμπίεση περιθωρίου».

Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές

Η συγκριτική αξιολόγηση των κοινών ευρωπαϊκών πρακτικών δείχνει σαφή προτίμηση στην ανάλυση ανά προϊόν, όπως επιτάσσει και το ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο:

Επίπεδο συγκέντρωσης	Κύπρος (ΟCECPR)	Λουξεμβούργο (ILR)	Σλοβενία (ΑΚΟΣ)	Νορβηγία (ΝΚΟΜ)	Βέλγιο (ΙΒΡΤ)
Ανά προϊόν	✓	✓	✓	✓	✗
ομαδοποίηση Προϊόντων	✗	✗	✗	✗	✓

Πίνακας 3.4: Κοινές ευρωπαϊκές πρακτικές στον καθορισμό του επιπέδου συγκέντρωσης των προγραμμάτων λιανικής [Πηγή: Axon Consulting]

Συμπέρασμα και σύσταση

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΑΠ 792/07 και ΑΠ 792/09 της ΕΕΤΤ, και τις κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές, θα εκτελείται εξέταση ανά προϊόν για την οικονομική αναπαραγωγικότητα των προγραμμάτων λιανικής του παρόχου με ΣΙΑ.

Ερώτηση 7: Συμφωνείτε με την ανάπτυξη μίας εξέτασης ανά προϊόν της οικονομικής αναπαραγωγικότητας των οικονομικών προγραμμάτων λιανικής του παρόχου με ΣΙΑ;

3.5. Κοστολογικό Πρότυπο

Εισαγωγή

Ο υπολογισμός του κόστους δικτύου και του κόστους λιανικής ανά υπηρεσία πρέπει να πραγματοποιείται βάσει ενός δεδομένου κοστολογικού προτύπου. Δηλαδή, υπάρχει σαφής σχέση μεταξύ του κοστολογικού προτύπου που υιοθετείται και του μεγέθους του κόστους που θα προκύψει για καθεμία από αυτές τις δύο κατηγορίες κόστους.

Τα πιο ευρέως χρησιμοποιούμενα κοστολογικά πρότυπα στον κλάδο περιγράφονται παρακάτω:

- ▶ **Πλήρως Κατανεμημένο Κόστος (ΠΚΚ - FDC):** Κατανέμει τα κόστη (συμπεριλαμβανομένων των κοινών και μικτών εξόδων) σε υπηρεσίες βάσει χρήσης των διαφόρων στοιχείων ενεργητικού μέσω ενός πίνακα συντελεστών βαρύτητας.
- ▶ **Καθαρό Μακροπρόθεσμο Επαυξητικό Κόστος (Καθαρό ΜΕΚ - Pure LRIC):** Υπολογίζει τα κόστη που θα εξοικονομούνταν αν δεν παρέχονταν μια ομάδα υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτής της προσέγγισης, ούτε οι κοινές δαπάνες ούτε τα μικτά κόστη κατανέμονται σε υπηρεσίες.
- ▶ **Μακροπρόθεσμο Επαυξητικό Κόστος+ (ΜΕΚ+ - LRIC+):** Αν και η ουσία αυτής της προσέγγισης είναι ισοδύναμη με το Καθαρό ΜΕΚ (δηλαδή υπολογίζει επίσης τα κόστη μιας υπηρεσίας που μπορούν να αποφευχθούν), αυτό το πρότυπο επιτρέπει επίσης την ανάκτηση κοινών και συνδυαστικών εξόδων που δεν είναι επαυξητικά για οποιαδήποτε δεδομένη υπηρεσία.

Σύσταση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Σύσταση της ΕΕ του 2013 αναφέρει στο Παράρτημα ΙΙ ότι «*Το οριακό κόστος της παροχής της σχετικής καταντή υπηρεσίας αποτελεί το κατάλληλο πρότυπο. Πρέπει να χρησιμοποιείται ένα μοντέλο LRIC+ για τον υπολογισμό αυτού του οριακού κόστους (περιλαμβανομένων των μη ανακτήσιμων δαπανών) και την προσθήκη προσαύξησης για τις κοινές δαπάνες που σχετίζονται με τις καταντή δραστηριότητες*».

Ελληνική ρύθμιση

Σύμφωνα με την προηγούμενη μεθοδολογία εξέτασης οικονομικών προγραμμάτων, όπως καθορίστηκε με το παράρτημα Ι της ΑΠ 595/013/2011 της ΕΕΤΤ, προκρίθηκε η

υιοθέτηση μιας προσέγγισης Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους (ΜΜΕΚ - LRAIC)¹⁶ «με δεδομένο ότι το εγκεκριμένο κοστολογικό σύστημα του παρόχου με ΣΙΑ κάνει χρήση αυτού του προτύπου».

Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές

Σύμφωνα με τη Σύσταση της ΕΕ, οι ΕΡΑ που ελήφθησαν υπόψη υιοθετούν το πρότυπο ΜΕΚ+ για τη διεξαγωγή ελέγχων συμπίεσης τιμών. Ωστόσο, είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι, δεδομένης της έλλειψης πληροφοριών για τη χρήση του προτύπου ΜΕΚ+ σε ορισμένες χώρες, οι ΕΡΑ δέχτηκαν επίσης τη χρήση του προτύπου ΠΚΚ ως εναλλακτικό μέτρο.

Κοστολογικό πρότυπο	Κύπρος (ΟCECPR)	Λουξεμβούργο (ILR)	Σλοβενία (ΑΚΟΣ)	Νορβηγία (ΝΚΟΜ)	Βέλγιο (ΙΒΡΤ)
ΠΚΚ (FDC)	✓	✗	✗	✓	✓
Καθαρό ΜΕΚ (Pure LRIC)	✗	✗	✗	✗	✗
ΜΕΚ+ (LRIC+)	✓	✓	✓	✓	✓

Πίνακας 3.5: Κοινές ευρωπαϊκές πρακτικές για την επιλογή κατάλληλου κοστολογικού προτύπου [Πηγή: Axon Consulting]

Συμπέρασμα και σύσταση

Σύμφωνα με το ισχύον ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο και σύμφωνα με τη Σύσταση της ΕΕ του 2013 καθώς και τις πιο κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές, η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι πρέπει να υιοθετηθεί ένα πρότυπο κόστους ΜΕΚ+ (LRIC+).

Ερώτηση 8: Συμφωνείτε με την υιοθέτηση του κοστολογικού προτύπου ΜΕΚ+ (LRIC+);

¹⁶ Ας σημειωθεί ότι ο όρος ΜΜΕΚ (Μέσο Μακροπρόθεσμο Επαυξητικό Κόστος) συνήθως αναφέρεται σε αυτό που είναι κοινώς γνωστό ως ΜΕΚ. Ενώ το ΜΕΚ εξετάζει μόνο μια μοναδιαία αύξηση, καθιστώντας δύσκολη τη μέτρηση, το ΜΜΕΚ αναφέρεται στο μέσο επαυξητικό κόστος των μονάδων κάθε υπηρεσίας που περιλαμβάνεται στην προσαύξηση.

3.6. Σχετικά Κατάντη Κόστη

Εισαγωγή

Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 2, ο καθορισμός του κατάντη κόστους αποτελεί ένα κρίσιμο στοιχείο για την εκτίμηση της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας των προγραμμάτων λιανικής του παρόχου με ΣΙΑ. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να καθοριστούν οι κατηγορίες κόστους που θα ληφθούν υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κατάντη κόστους που θα φέρει ο πάροχος αναφοράς.

Οι πιο σχετικές κατηγορίες κατάντη κόστους περιγράφονται παρακάτω:

- ▶ **Κόστη ιδίου δικτύου.** Αντιπροσωπεύουν τα κόστη που θα επιβαρυνόταν ο πάροχος αναφοράς για την ανάπτυξη του δικού του δικτύου, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία δικτύου¹⁷:
  - Εξοπλισμό στο σημείο συνεγκατάστασης (Ethernet switch, θύρες)
  - Μετάδοση (κόμβοι και σύνδεσμοι δικτύου), συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς χωρητικότητας
  - Στοιχεία δικτύου κορμού (Core network)
  - Κόστος που σχετίζεται με τοποθεσίες διασύνδεσης
  - Κόστος λειτουργίας και συντήρησης
  - Κόστος κεφαλαίου που σχετίζεται με την υποδομή δικτύου
- ▶ **Τερματισμός κίνησης προς/από άλλα δίκτυα.** Αυτή η κατηγορία αναφέρεται στα κόστη τερματισμού της κίνησης σε άλλα δίκτυα και στα έσοδα που προέρχονται από την εισερχόμενη κίνηση από άλλα δίκτυα. Για λόγους απλούστευσης, στην παρούσα κατηγορία κόστους εμφανίζονται μόνο τα καθαρά κόστη τερματισμού (δηλαδή τα κόστη τερματισμού της κίνησης σε άλλα δίκτυα - έσοδα για τερματισμό της κίνησης από άλλα δίκτυα).
- ▶ **Κόστη λιανικής.** Σύμφωνα με το BEREC¹⁸, οι ΕΡΑ γενικά περιλαμβάνουν τις ακόλουθες κατηγορίες κόστους λιανικής:

---

¹⁷ Παρακαλώ λάβετε υπόψη ότι αυτά τα «κόστη ιδίου δικτύου» θα μπορούσαν ενδεχομένως να αντικατασταθούν από μια οικονομικά αποδοτικότερη επιλογή διαθέσιμη στα προσφερόμενα προϊόντα χονδρικής στο αντίστοιχο τμήμα του δικτύου (δηλαδή WLR ή μισθωμένη γραμμή).

¹⁸ «Κατευθυντήριες γραμμές του BEREC σχετικά με τη ρυθμιστική λογιστική προσέγγιση για τη δοκιμή οικονομικής αναπαραγωγιμότητας (δηλ. εκ των προτέρων δοκιμές συμπίεσης περιθωρίων για συγκεκριμένο τομέα)», BEREC, Σεπτέμβριος 2014. Πηγή:

https://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/download/0/4585-draft-guidance-on-regulatory-accounting-0.pdf

- Απόκτηση και διατήρηση πελατών
  - Εξυπηρέτηση πελατών
  - Μάρκετινγκ και διαφήμιση
  - Τιμολόγηση
  - Αμοιβή προσωπικού πωλήσεων/Προμήθεια πωλήσεων
  - Επισφαλείς απαιτήσεις
  - Εξοπλισμός πελάτη (CPE) /Διανομή εξοπλισμού πελάτη
  - Ανάπτυξη/διαχείριση προϊόντων
  - Κοινά κόστη.
- ▶ **Γενικά και διοικητικά κόστη.** Κόστη που αφορούν γενικά στη λειτουργία της εταιρείας, όπως η διοίκηση και η διαχείριση. Αυτά τα κόστη δεν σχετίζονται με συγκεκριμένες υπηρεσίες και αντιμετωπίζονται ως ισο-αναλογική προσαύξηση (Equi-proportional mark-up - EPMU).

Σύσταση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Σύσταση της ΕΕ του 2013 δεν παρέχει ενδείξεις σχετικά με τις ειδικές κατηγορίες κόστους που πρέπει να θεωρηθούν ότι αντιπροσωπεύουν πλήρως το κατάντη κόστος που θα αντιμετώπιζε ο πάροχος αναφοράς. Εν τούτοις υποδεικνύει ότι το κόστος αυτό «υπολογίζεται βάσει του κόστους των κατάντη επιχειρήσεων του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ» και ότι «οι ΕΡΑ μπορούν να προβαίνουν σε κλιμακωτές προσαρμογές του κατάντη κόστους του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η οικονομική αναπαραγωγικότητα αποτελεί ρεαλιστική προοπτική».

Ελληνική ρύθμιση

Η μεθοδολογία του προηγούμενου Μοντέλου Συμπίεσης Τιμών, που καθορίστηκε με το Παράρτημα I της Απόφασης ΑΠ 595/013/2011 της ΕΕΤΤ, συμπεριέλαβε τα ακόλουθα κατάντη κόστη: έξοδα λιανικής, κόστη ιδίου δικτύου, γενικά και διοικητικά έξοδα και έξοδα διασύνδεσης. Επιπλέον, υποδεικνύει ότι το μοντέλο θα επικαιροποιείται σε ετήσια βάση "από τον ετήσιο κοστολογικό έλεγχο της επιχείρησης με ΣΙΑ και β) όποτε κρίνεται αναγκαίο με τα νέα δεδομένα της αγοράς".

Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές

Όπως δείχνει ο παρακάτω πίνακας, υπάρχει ευρεία συμφωνία σε Ευρωπαϊκό επίπεδο ότι οι τέσσερις κατάντη κατηγορίες κόστους που περιγράφονται παραπάνω είναι

συναφείς και θα πρέπει να εξεταστούν κατά την ανάπτυξη ενός Μοντέλου Συμπίεσης Τιμών.

Κατηγορία κατάντη κόστους	Κύπρος (ΟCECPR)	Λουξεμβούργο (ILR)	Σλοβενία (ΑΚΟΣ)	Νορβηγία (ΝΚΟΜ)	Βέλγιο (ΙΒΡΤ)
Κόστη ιδίου δικτύου	✓	✓	✓	✓	✓
Τερματισμός κίνησης προς/από άλλα δίκτυα	✓	✓	✓	✓	✓
Κόστη λιανικής	✓	✓	✓	✓	✓
Γενικά και διοικητικά κόστη	✓	✓	✓	✓	✓

Πίνακας 3.6: Κοινές ευρωπαϊκές πρακτικές στον καθορισμό των σχετικών κατάντη δαπανών
[Πηγή: Axon Consulting]

Συμπέρασμα και σύσταση

Σύμφωνα με τις πιο κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές, η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι οι ακόλουθες κατηγορίες κατάντη κόστους πρέπει να περιλαμβάνονται στο Μοντέλο Συμπίεσης Τιμών:

- ▶ Κόστη ιδίου δικτύου
- ▶ Τερματισμός κίνησης προς/από άλλα δίκτυα
- ▶ Κόστη λιανικής
- ▶ Γενικά και διοικητικά κόστη

Ερώτηση 9: Συμφωνείτε ότι τα κόστη ιδίου δικτύου, τερματισμού, λιανικής και γενικά και διοικητικά κόστη πρέπει να περιλαμβάνονται στον καθορισμό των κατάντη δαπανών τα οποία πρέπει να επωμίζεται ο πάροχος αναφοράς;

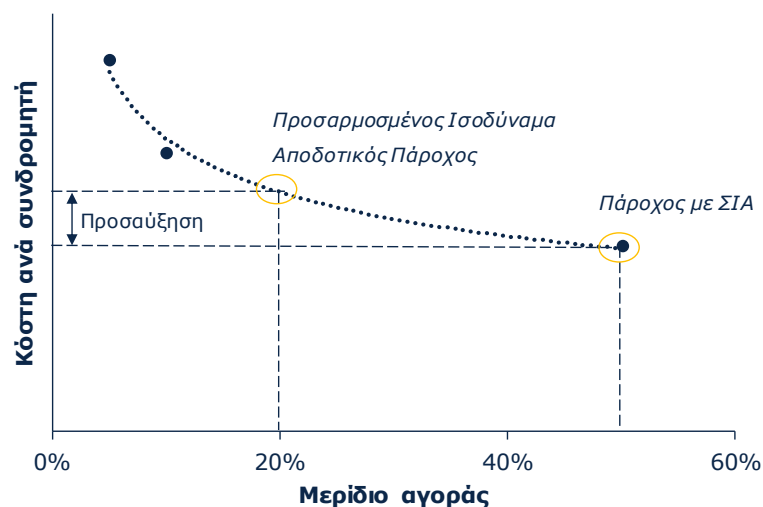
Από την άλλη, η ΕΕΤΤ αναγνωρίζει ότι η πρότασή της για την εξέταση Προσαρμοσμένου Ισοδύναμα Αποδοτικού Παρόχου (βλ. ενότητα 3.1), συνεπάγεται ότι οι δαπάνες αυτές δεν θα μπορούν να εξαχθούν απευθείας από τους λογαριασμούς κανονιστικών διατάξεων του παρόχου με ΣΙΑ. Αντί αυτού, προκειμένου να εκτιμηθούν οι συνέπειες των διαφορετικών οικονομιών κλίμακας

μεταξύ του παρόχου με ΣΙΑ και των εναλλακτικών παρόχων, η ΕΕΤΤ σχεδιάζει να υιοθετήσει την προσέγγιση που περιγράφεται παρακάτω:

1. Τα ενδιαφερόμενα μέρη θα κληθούν να παράσχουν το μοναδιαίο κόστος ανά συνδρομητή για κάθε μία από τις προηγούμενες κατηγορίες κόστους (εκτός από τα κόστη τερματισμού κίνησης προς/από άλλα δίκτυα). Η ΕΕΤΤ επιφυλάσσεται να ελέγχει τις υποβληθείσες πληροφορίες ώστε να εξασφαλίζεται η ακρίβεια και η αντιπροσωπευτικότητά τους.
2. Βάσει καμπύλης παλινδρόμησης μεταξύ του κόστους ανά συνδρομητή και παρόχου, και του μεριδίου αγοράς κάθε παρόχου, η ΕΕΤΤ θα υπολογίσει την προσαύξηση μεταξύ του αναμενόμενου κόστους ανά συνδρομητή για ένα πάροχο με 20% μερίδιο αγοράς και για τον πάροχο με ΣΙΑ. Ενώ η ΕΕΤΤ αναμένει να πραγματοποιήσει αυτή την ανάλυση ανεξάρτητα για κάθε μία από τις προηγούμενες κατηγορίες κόστους, η τελική προσέγγιση που θα υιοθετηθεί θα εξαρτηθεί από την ποσότητα και την ποιότητα των πληροφοριών που θα παρασχεθούν από τον πάροχο με ΣΙΑ και τους εναλλακτικούς παρόχους.

Το παρακάτω διάγραμμα προσφέρει μία γραφική επισκόπηση της προσέγγισης που προτίθεται να ακολουθήσει η ΕΕΤΤ για να υπολογίσει την προσαύξηση που αφορά στον πάροχο αναφοράς:

Διάγραμμα 3.1: Ενδεικτική αναπαράσταση της προσέγγισης που προτίθεται να υιοθετήσει η ΕΕΤΤ για τον προσδιορισμό των διαφορών κόστους μεταξύ του παρόχου αναφοράς και του παρόχου με ΣΙΑ [Πηγή: Axon Consulting]

3. Η προσαύξηση που υπολογίζεται στο βήμα 2 για κάθε κατηγορία κόστους θα εφαρμοστεί επιπλέον των κατάντη δαπανών που συλλέγονται από τους λογαριασμούς κανονιστικών διατάξεων του παρόχου με ΣΙΑ.

Ερώτηση 10: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διαδικασία για την προσαρμογή των κατόντη δαπανών του παρόχου με ΣΙΑ;

3.7. Γεωγραφικό Πεδίο Εφαρμογής

Εισαγωγή

Η αξιολόγηση της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας των προγραμμάτων λιανικής του παρόχου με ΣΙΑ μπορεί να εκτελεστεί σε δύο διαφορετικά γεωγραφικά επίπεδα:

- ▶ **Συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές**, οι οποίες θα καθοριστούν βάσει του αποτύπωματος του εναλλακτικού παρόχου ή άλλων κανονιστικών παραμέτρων.
- ▶ **Ολόκληρη επικράτεια**, που περιλαμβάνει το συνολικό αποτύπωμα του παρόχου με ΣΙΑ.

Σύσταση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Σύσταση της ΕΕ του 2013 αναφέρει στο Παράρτημα ΙΙ ότι «*Εάν τα χαρακτηριστικά του δικτύου του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ και η ζήτηση για προσφορές χονδρικής ποικίλλουν σημαντικά στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, η ΕΡΑ πρέπει να εκτιμήσει τη δυνατότητα διαφοροποίησης του πλέον συναφούς ρυθμιζόμενου επιπέδου χονδρικής βάσει ΝΓΑ ανά γεωγραφική περιοχή και να προσαρμόσει ανάλογα τη δοκιμή*».

Ελληνική ρύθμιση

Όπως αναφέρεται στις ΑΠ 792/07 και ΑΠ 792/09 (ενότητες Ι.2 και των δύο αποφάσεων), «*το γεωγραφικό εύρος της σχετικής αγοράς είναι η Ελληνική Επικράτεια*».

Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές

Η συγκριτική αξιολόγηση των κοινών ευρωπαϊκών πρακτικών δείχνει σαφή προτίμηση προς την αξιολόγηση της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας σε εθνικό επίπεδο:

Πεδίο εφαρμογής	Κύπρος (ΟCECPR)	Λουξεμβούργο (ILR)	Σλοβενία (ΑΚΟΣ)	Νορβηγία (ΝΚΟΜ)	Βέλγιο (ΙΒΡΤ) ¹⁹
Διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές	x	x	✓	x	✓
Ολόκληρη Επικράτεια	✓	✓	x	✓	✓

Πίνακας 3.7: Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές κατά την εξέταση του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής [Πηγή: Axon Consulting]

Συμπέρασμα και σύσταση

Σύμφωνα με το ισχύον ελληνικό ρυθμιστικό πλαίσιο και τις πιο κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο έλεγχος αναπαραγωγιμότητας θα πρέπει να εκτελείται σε εθνικό επίπεδο, παρόμοιο με το γεωγραφικό αποτύπωμα του παρόχου με ΣΙΑ.

Ερώτηση 11: Συμφωνείτε ότι η αξιολόγηση συμπίεσης περιθωρίου πρέπει να πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο;

¹⁹ Η ΙΒΡΤ δηλώνει ότι για τα προϊόντα χονδρικής πρόσβασης «το γεωγραφικό αποτύπωμα είναι εθνικό για τα προϊόντα λιανικής πώλησης βασισμένα σε BROBA και WBA VDSL2», ενώ για καλωδιακά προϊόντα «το γεωγραφικό αποτύπωμα είναι το αντίστοιχο έδαφος της καλωδιακής κάλυψης».

3.8. Εύλογο Περιθώριο

Εισαγωγή

Όπως ορίζεται στις αρχές για την αξιολόγηση της συμπίεσης τιμών (ενότητα 2), ο πάροχος αναφοράς θα πρέπει να μπορεί να αναπαράγει οικονομικά τις λιανικές προσφορές του παρόχου με ΣΙΑ, εξασφαλίζοντας παράλληλα ένα εύλογο περιθώριο κέρδους. Αυτό το εύλογο περιθώριο συνήθως προκύπτει από το κόστος κεφαλαίου.

Το σχετικό κόστος κεφαλαίου, που αντιπροσωπεύεται από το Σταθμισμένο Μέσο Κόστος Κεφαλαίου (WACC), αντανακλά το μέσο ποσοστό απόδοσης που μια εταιρεία αναμένει προκειμένου να αποζημιώσει όλους τους διαφορετικούς επενδυτές της, σταθμίζοντας κάθε πηγή χρηματοδότησης στην κεφαλαιακή διάρθρωση της εταιρείας (μετοχικό κεφάλαιο και δανεισμό).

Στις αναλύσεις συμπίεσης τιμών, το WACC εξετάζεται μόνο στο πλαίσιο του υπολογισμού των εξόδων κεφαλαίου ίδιου δικτύου και των εφάπαξ επενδύσεων χονδρικής και λιανικής του παρόχου αναφοράς.

Σύσταση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Σύσταση της ΕΕ δεν προσδιορίζει συγκεκριμένη προσέγγιση που πρέπει να υιοθετηθεί για τον καθορισμό ενός ευλόγου περιθωρίου.

Ελληνική ρύθμιση

Σύμφωνα με την προηγούμενη μεθοδολογία του Μοντέλου Συμπίεσης Τιμών όπως αυτή περιγράφεται στην Απόφαση ΑΠ 595/013/2011, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το κόστος κεφαλαίου πρέπει να συμπεριληφθεί στους ελέγχους συμπίεσης τιμών. Σύμφωνα με την εν λόγω Απόφαση, *«Το κόστος κεφαλαίου στο μοντέλο περιλαμβάνει, τα κόστη επενδύσεων και το κόστος ευκαιρίας του μοντελοποιημένου παρόχου αναφοράς καθώς και την εύλογη απόδοση που ο πάροχος αναφοράς αναμένεται να λάβει από ένα οικονομικό πρόγραμμα»*.

Επίσης, στο σημείο 27 του ίδιου εγγράφου αναφέρεται ότι *«ΕΕΤΤ υιοθετεί τη μεθοδολογία του Σταθμισμένου Μέσου Κόστους κεφαλαίου (WACC) της επιχείρησης με ΣΙΑ για τον υπολογισμό του κόστους κεφαλαίου του παρόχου αναφοράς»*. Επιπλέον, αναφέρει ότι *«το WACC του παρόχου με ΣΙΑ είναι ελεγμένο και επικαιροποιημένο σε ετήσια βάση γεγονός που το καθιστά ισχυρό εχέγγυο αξιοπιστίας»*.

Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές

Η κοινή Ευρωπαϊκή πρακτική δείχνει ότι το WACC υιοθετείται ευρέως στην υλοποίηση των ελέγχων συμπίεσης τιμών.

Μέθοδος καθορισμού εulόγου περιθωρίου	Κύπρος (ΟCECPR)	Λουξεμβούργο (ILR)	Σλοβενία (AKOS)	Νορβηγία (NKOM)	Βέλγιο (IBPT)
WACC	✓	✓	✓	✓	✓

Πίνακας 3.8: Κοινές ευρωπαϊκές πρακτικές στον καθορισμό του εulόγου περιθωρίου κέρδους [Πηγή: Axon Consulting]. Σημείωση: Σύνδεσμοι στις αναφορές που ελήφθησαν υπόψη παρέχονται στο Παράρτημα Α.

Συμπέρασμα και σύσταση

Σύμφωνα με τη μεθοδολογία που έχει ήδη υιοθετηθεί στην Ελλάδα, καθώς και με την κοινή Ευρωπαϊκή πρακτική, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το WACC πρέπει να υιοθετηθεί ως η κατάλληλη αναφορά για την εκτίμηση του εulόγου περιθωρίου.

Ερώτηση 12: Συμφωνείτε ότι το WACC θα πρέπει να θεωρηθεί ότι αντιπροσωπεύει το εulόγο περιθώριο που θα έπρεπε να αναμένεται από τον πάροχο αναφοράς όταν αναπαράγει τις λιανικές προσφορές του παρόχου με ΣΙΑ;

3.9. Χρονική μοντελοποίηση κόστους

Εισαγωγή

Η αξιολόγηση της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας των λιανικών προσφορών χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη τόσο εφάπαξ όσο και επαναλαμβανόμενων στοιχείων εσόδων και κόστους. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να καθοριστεί με ποιον τρόπο θα αντιμετωπιστούν τα εφάπαξ στοιχεία στην αξιολόγηση της συμπίεσης τιμών. Οι δύο διαθέσιμες εναλλακτικές λύσεις είναι:

- ▶ **Στατική προσέγγιση.** Στο πλαίσιο αυτής της προσέγγισης, τα εφάπαξ έσοδα και κόστη ανάγονται σε ετήσια βάση, αλλά δεν λαμβάνονται υπόψη οι περιβαλλοντικές αλλαγές (π.χ. αλλαγές στις καταναλωτικές συνήθειες, αντιδράσεις των καταναλωτών σε νέες υπηρεσίες κ.λπ.). Από αυτή την άποψη, η στατική προσέγγιση υιοθετεί μια συντηρητική θέση, καθώς δεν επηρεάζεται από την εμπορική επιτυχία ή αποτυχία των προϊόντων που ελέγχθηκαν.
- ▶ **Δυναμική προσέγγιση πολλαπλών περιόδων.** Η προσέγγιση αυτή περιλαμβάνει την εφαρμογή μιας Προεξόφλησης Ταμειακών Ροών (Discounted Cash Flow - DCF), η οποία αξιολογεί τα αναμενόμενα έσοδα και κόστη που δημιουργούν οι πελάτες κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Συνεπώς, εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται οι υπηρεσίες και πώς οι ταμειακές ροές αναμένεται να διαφέρουν κατά τη πάροδο των ετών.

Σύσταση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Σύσταση της ΕΕ του 2013 αναφέρει ότι «για τα προαναφερθέντα εμβληματικά προϊόντα, οι ΕΡΑ πρέπει να προσδιορίζουν επαρκή χρονική περίοδο αναφοράς ώστε να διασφαλίζεται θετικό περιθώριο κέρδους²⁰».

Ελληνική ρύθμιση

Σύμφωνα με την προηγούμενη μεθοδολογία που παρουσιάζεται στην Απόφαση ΑΠ 595/013/2011, «η ΕΕΤΤ επιλέγει τη στατική προσέγγιση, που βασίζεται σε τρέχοντα οικονομικά στοιχεία». Η χρήση αυτής της προσέγγισης δικαιολογείται επειδή «η

---

²⁰ Αν και το ανωτέρω χωρίο της Σύστασης της ΕΕ έχει αντιγραφεί αυτούσιο από την ελληνική έκδοση, παρουσιάζει διαφορές σε σχέση με την αγγλική έκδοση ως προς τη μη αναφορά στην υιοθέτηση δυναμικής προσέγγισης πολλαπλών περιόδων. Μία ελεύθερη αλλά πιο πιστή μετάφραση του αγγλικού χωρίου είναι η εξής: «Οι ΕΡΑ θα πρέπει να αξιολογούν την αποδοτικότητα των εμβληματικών προϊόντων βάσει μιας δυναμικής ανάλυσης πολλαπλών περιόδων, όπως η προσέγγιση των προεξοφλημένων ταμειακών ροών (DCF)»

μεθοδολογία αυτή δεν χρήζει πολύπλοκων υπολογισμών για την πρόβλεψη της αξίας των επενδύσεων στο μέλλον». Τέλος, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «η συγκεκριμένη προσέγγιση έχει αποδειχτεί συνεπής στον καθορισμό των προβλημάτων συμπίεσης περιθωρίου στην Ελλάδα τα περασμένα έτη και έχει αποφέρει πρόσθετη ρυθμιστική βεβαιότητα μειώνοντας τον κίνδυνο ότι ανακριβείς προβλέψεις μπορούν να οδηγήσουν σε ένα παραπλανητικό αποτέλεσμα ελέγχου».

Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές

Παρά τη Σύσταση της ΕΕ για την υιοθέτηση μιας δυναμικής προσέγγισης πολλαπλών περιόδων, οι Ευρωπαϊκές ΕΡΑ έχουν δείξει σαφή προτίμηση στην υιοθέτηση μιας στατικής προσέγγισης στην ανάπτυξη των Μοντέλων Συμπίεσης Τιμών τους, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Μέθοδος χρονικής μοντελοποίησης κόστους	Κύπρος (ΟCECPR)	Λουξεμβούργο (ILR)	Σλοβενία (ΑΚΟΣ)	Νορβηγία (ΝΚΟΜ)	Βέλγιο (ΙΒΡΤ)
Στατική προσέγγιση	✓	✓	✗	✓	✓
Δυναμική προσέγγιση πολλαπλών περιόδων	✗	✗	✓	✗	✗

Πίνακας 3.9: Κοινές Ευρωπαϊκές πρακτικές για τον ορισμό της χρονικής μοντελοποίησης για κόστη [Πηγή: Axon Consulting]

Οι επιφυλάξεις των ΕΡΑ ως προς την υιοθέτηση μιας δυναμικής προσέγγισης πολλαπλών περιόδων εξηγούνται από την ΝΚΟΜ με το σκεπτικό ότι «η προσέγγιση σταθερής κατάστασης παρέχει πληροφορίες για τη συμπίεση περιθωρίου για κάθε συγκεκριμένη περίοδο. Ταυτόχρονα, το κόστος και τα έσοδα κατανέμονται κατάλληλα με την πάροδο του χρόνου και προεξοφλούνται όπου χρειάζεται. Μια προσέγγιση σταθερής κατάστασης είναι εξαιρετικά διαφανής και πρακτική. Ένας περιοδικά διεξαγόμενος έλεγχος συμπίεσης περιθωρίου σε σταθερή κατάσταση λαμβάνει κατάλληλα υπόψη τις εξελίξεις της αγοράς. Επιτρέπει στην ΝΚΟΜ να προσαρμόζει τους αριθμούς συνδρομητών, τις μεταβολές των τιμών κ.λπ. σύμφωνα με τα πραγματικά δεδομένα της αγοράς αντί να βασίζει τον υπολογισμό σε αβέβαιες προβλέψεις». Επίσης, η ILR δηλώνει ότι «Μια προσέγγιση DCF, από την άλλη πλευρά, απαιτεί μια εκτίμηση των σχετικών παραμέτρων για ένα σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα. Ένα σημαντικό μειονέκτημα της μεθόδου DCF είναι, ωστόσο, ότι δεν διευκρινίζει πώς πρέπει να ανακτηθεί το κόστος κατά τα διάφορα έτη. Μια θετική

καθαρή παρούσα αξία (Net Present Value – NPV) μπορεί να είναι το αποτέλεσμα αντί-ανταγωνιστικής συμπεριφοράς».

Συμπέρασμα και σύσταση

Η ΕΕΤΤ συμμερίζεται τις απόψεις άλλων Εθνικών Ρυθμιστικών Αρχών ότι η προσέγγιση DCF απαιτεί εκτίμηση των σχετικών παραμέτρων για σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε αναξιόπιστα προβλεπόμενα δεδομένα, ενώ μια στατική προσέγγιση είναι εξαιρετικά διαφανής και πρακτική.

Ως εκ τούτου, το μοντέλο συμπίεσης περιθωρίου θα αναπτυχθεί με μια στατική προσέγγιση, δεδομένου ότι παρέχει εύλογη και έγκυρη εκτίμηση, κι επιπλέον πλεονεκτεί ως προς την ορθότητα των προβλέψεων και την αποφυγή υποθέσεων σχετικά με τις μελλοντικές χρηματικές ροές.

Ερώτηση 13: Συμφωνείτε με την υιοθέτηση μίας στατικής προσέγγισης;

4. Υπόδειγμα για την υποβολή παρατηρήσεων

Οι ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν στη διαδικασία διαβούλευσης καλούνται να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους μέσω του υποδείγματος που παρατίθεται παρακάτω. Παρότι οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν κατά την κρίση τους και περαιτέρω σχόλια, επιθυμητή για λόγους διευκόλυνσης της διαδικασίας είναι η χρήση του παρακάτω προτύπου:

Ερώτηση	Θέση (Συμφωνώ/ Συμφωνώ Μερικώς/ Διαφωνώ)	Αιτιολόγηση
Ερώτηση 1: Συμφωνείτε με την υιοθέτηση ενός Προσαρμοσμένου Ισοδύναμα Αποδοτικού Παρόχου με μερίδιο αγοράς 20% της λιανικής αγοράς σταθερής πρόσβασης (υπολογίζοντας τον αριθμό γραμμών εκτός των ISDN PRA) ως τον πάροχο αναφοράς;		
Ερώτηση 2: Συμφωνείτε η ανάλυση της συμπίεσης τιμών να πραγματοποιείται στις αγορές 3α και 3β;		
Ερώτηση 3: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη προσέγγιση της ΕΕΤΤ για τη διεξαγωγή εκ των προτέρων (ex ante) και εκ των υστέρων (ex post) δοκιμών συμπίεσης τιμών, και την επιλογή των σχετικών προγραμμάτων που θα εξετάζονται;		
Ερώτηση 4: Συμφωνείτε με τον ορισμό των εμβληματικών προϊόντων που πρέπει να εξετάζονται;		
Ερώτηση 5: Συμφωνείτε με την υιοθέτηση μιας προσέγγισης βάσει έκπτωσης για την αξιολόγηση της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας δεσμοποιημένων προσφορών που αφορούν υπηρεσίες λιανικής βασισμένες σε ρυθμιζόμενες και μη ρυθμιζόμενες υπηρεσίες (εισορές) χονδρικής;		

Ερώτηση	Θέση (Συμφωνώ/ Συμφωνώ Μερικώς/ Διαφωνώ)	Αιτιολόγηση
Ερώτηση 6: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη μεθοδολογία για την εφαρμογή της προσέγγισης βάσει έκπτωσης για την εξέταση της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας δεσμοποιημένων προσφορών λιανικής που περιλαμβάνουν υπηρεσίες λιανικής βασισμένες σε ρυθμιζόμενες και μη ρυθμιζόμενες υπηρεσίες (εισροές) χονδρικής;		
Ερώτηση 7: Συμφωνείτε με την ανάπτυξη μίας εξέτασης ανά προϊόν της οικονομικής αναπαραγωγιμότητας των οικονομικών προγραμμάτων λιανικής του παρόχου με ΣΙΑ;		
Ερώτηση 8: Συμφωνείτε με την υιοθέτηση του κοστολογικού προτύπου MEK+ (LRIC+);		
Ερώτηση 9: Συμφωνείτε ότι τα κόστη ιδίου δικτύου, τερματισμού, λιανικής και γενικά και διοικητικά κόστη πρέπει να περιλαμβάνονται στον καθορισμό των κατάντη δαπανών τα οποία πρέπει να επωμίζεται ο πάροχος αναφοράς;		
Ερώτηση 10: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διαδικασία για την προσαρμογή των κατάντη δαπανών του παρόχου με ΣΙΑ;		
Ερώτηση 11: Συμφωνείτε ότι η αξιολόγηση συμπίεσης περιθωρίου πρέπει να πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο;		

Ερώτηση	Θέση (Συμφωνώ/ Συμφωνώ Μερικώς/ Διαφωνώ)	Αιτιολόγηση
Ερώτηση 12: Συμφωνείτε ότι το WACC θα πρέπει να θεωρηθεί ότι αντιπροσωπεύει το εύλογο περιθώριο που θα έπρεπε να αναμένεται από τον πάροχο αναφοράς όταν αναπαράγει τις λιανικές προσφορές του παρόχου με ΣΙΑ;		
Ερώτηση 13: Συμφωνείτε με την υιοθέτηση μίας στατικής προσέγγισης;		

Πίνακας 4.1: Πρότυπο για το σχολιασμό στη διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με το μεθοδολογικό πλαίσιο που θα υιοθετηθεί για την αξιολόγηση της συμπίεσης τιμών [Πηγή: Axon Consulting]

Παράρτημα.Α Παραπομπές

Το παρόν Παράρτημα παρέχει τους συνδέσμους στις παραπομπές που εξετάστηκαν κατά τη συγγραφή του παρόντος εγγράφου.

Ευρωπαϊκοί Κανονισμοί και Συστάσεις

- ▶ "Σύσταση της Επιτροπής της 11ης Σεπτεμβρίου 2013 σχετικά με συνεκτικές υποχρεώσεις αμεροληψίας και μεθόδους υπολογισμού του κόστους για την προαγωγή του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην ευρυζωνικότητα (2013/466/ΕΕ)", Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σεπτέμβριος 2013. Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:32013H0466>
- ▶ "Έκθεση για τη συζήτηση σχετικά με την εφαρμογή δοκιμών συμπίεσης περιθωρίων σε δέσμες", ERG, Μάρτιος 2009. Πηγή: https://berec.europa.eu/doc/publications/2009/erg_09_07_report_on_the_discussion_of_the_application_of_margin_squeeze_tests_to_bundles.pdf
- ▶ "Έκθεση Ψηφιακής Προόδου της Ευρώπης - 2017", Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Απρίλιος 2017. Πηγή: https://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=44443
- ▶ "Σύσταση της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2014 σχετικά με σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2014/710/ΕΕ)", Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Οκτώβριος 2014. Πηγή: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014H0710&from=EN>
- ▶ "Κατευθυντήριες γραμμές του BEREC σχετικά με τη ρυθμιστική λογιστική προσέγγιση για τη δοκιμή οικονομικής αναπαραγωγιμότητας (δηλ. εκ των προτέρων δοκιμές συμπίεσης περιθωρίων για συγκεκριμένο τομέα)", BEREC, Σεπτέμβριος 2014. Πηγή: https://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/download/0/4585-draft-guidance-on-regulatory-accounting-0.pdf

Ελληνικές ρυθμίσεις

- ▶ «ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4070 Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις», Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, Απρίλιος 2012. Πηγή: <http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm>

[.html?args=5C7QrtC22wEbA_BZxkczbHdtvSoClrL85CIBV551Iq7tII9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNUqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWbzFijLdLEujYx6QwDnl7MK0fSCBFUv1_Z2IMKFvm4ZFav1ZC](http://www.eett.gr/opencms/export/sites/default/admin/downloads/telec/apofaseis_eett/kanonistikes_apofaseis_eett/AP595-013.pdf)

- ▶ «ΑΡΙΘ. ΑΠ.: 595/013 Ορισμός των εθνικών αγορών λιανικής των δημοσίως διαθέσιμων τηλεφωνικών υπηρεσιών που παρέχονται σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στις εν λόγω αγορές και υποχρεώσεις αυτών (2ος Γύρος Ανάλυσης)»: ΕΕΤΤ, Απρίλιος 2011. Πηγή: https://www.eett.gr/opencms/export/sites/default/admin/downloads/telec/apofaseis_eett/kanonistikes_apofaseis_eett/AP595-013.pdf
- ▶ «ΑΡΙΘ. ΑΠ.: 792/07 Ορισμός Εθνικής αγοράς χονδρικής τοπικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, καθορισμός επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά και υποχρεώσεις αυτών (4ος Κύκλος Ανάλυσης)», ΕΕΤΤ, Δεκέμβριος 2016. Πηγή: https://www.eett.gr/opencms/export/sites/default/admin/downloads/telec/apofaseis_eett/kanonistikes_apofaseis_eett/AP792-007.pdf
- ▶ «ΑΡΙΘ. ΑΠ.: 792/09 Ορισμός Εθνικής Αγοράς Χονδρικής Κεντρικής Πρόσβασης σε σταθερή θέση για προϊόντα μαζικής κατανάλωσης, Καθορισμός Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στην εν λόγω Αγορά και Υποχρεώσεις αυτών (4^{ος} Κύκλος Ανάλυσης)», ΕΕΤΤ, Δεκέμβριος 2016. Πηγή: https://www.eett.gr/opencms/export/sites/default/admin/downloads/telec/apofaseis_eett/kanonistikes_apofaseis_eett/AP792-009.pdf
- ▶ Αποφάσεις Διοικητικού Εφετείου Αθηνών 1105/2017 and 1106/2017 [ΟΧΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ]

EPA

- ▶ “Δημόσια διαβούλευση για τη μεθοδολογία ανάπτυξης κοστολογικών μοντέλων”, ΓΕΡΗΕΤ (Κύπρος), Φεβρουάριος 2016. Πηγή: http://www.ocecpr.org.cy/sites/default/files/ec_order_pcec-03-2016_23-02-2016_iv.pdf
- ▶ “Αρχές και μεθοδολογία της προσέγγισης δοκιμής συμπίεσης περιθωρίων (Δοκιμή Οικονομικής Αναπαραγωγιμότητας) στο Λουξεμβούργο”, ILR (Λουξεμβούργο), Ιούλιο Πηγή: <https://assets.ilr.lu/telecom/Documents/ILRLU-1461723625-653.pdf>
- ▶ “Μεθοδολογία διεξαγωγής της δοκιμής οικονομικής αναπαραγωγιμότητας (ERT)”, AKOS (Σλοβενία), Μάιος 2016. Πηγή: https://www.akos-rs.si/files/Javna_posvetovanja/2016/5_5/AKOS-ERT-Smernice-ENG.pdf

- ▶ “Αρχές για τις δοκιμές συμπίεσης περιθωρίων για την πρόσβαση με οπτικές ίνες στην αγορά 4 και 5”, NKOM (Νορβηγία), Φεβρουάριος 2015. Πηγή:
<https://www.nkom.no/marked/markedsregulering-smp/%C3%B8konomisk-regulering/marginskvis-marked-4-og-5/attachment/16634?download=true&ts=14b73c33657>
- ▶ “Ανακοίνωση του Συμβουλίου της 26ης Δεκεμβρίου 2017 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των δοκιμών συμπίεσης περιθωρίου”, IBPT (Βέλγιο), Δεκέμβριος 2017. Πηγή:
<https://www.bipt.be/public/files/fr/22402/MS%20Guidelines%2026%20December%202017%20FR.pdf>